

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**INTIMNÍ FOTOGRAFIE A SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ
JAKO PROSTŘEDEK KYBERŠIKANY NA
SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH**

Autor práce: Nikola Vernerová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, LL.M

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Nikola Vernerová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Intimní fotografie a sexuální chování jako prostředek kyberšikany na sociálních sítích

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Intimate Photos and Sexual Behavior as a Means of Cyberbullying on Social Networks

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, Tel: 776 202 657, Zu.kocikova@seznam.cz

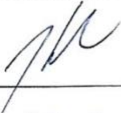
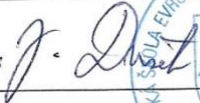
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je charakterizovat specifika kyberšikany, objasnit příčiny jejího vzniku a provést analýzu nebezpečného chování na sociálních sítích mezi mladistvými. Vedlejší cíl bude zaměřen na novodobý problém zneužívání umělé inteligence pro vytváření falešných (intimních) fotografií. Druhým vedlejším cílem je navrhnout efektivní opatření, které minimalizuje rizika intimního a sexuálního chování jako formu kyberšikany spojené se sdílením fotografií.

Student: Nikola Vernerová	29. 4. 2024 datum	podpis
Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Kocíková, MBA	29. 4. 2024 datum	podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	6. 5. 2024 datum	podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	9. 5. 2024 datum	podpis
Rector: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	13. 5. 2024 datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Zuzaně Kocíkové, MBA, LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VERNEROVÁ, N. *Intimní a sexuální chování jako prostředek kyberšikany na sociálních sítích: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 71 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, LL.M.

Klíčová slova: kyberšikana, sexting, kybergrooming, sociální sítě, umělá inteligence, prevence, trestní odpovědnost,

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku kyberšikany v souvislosti s intimním a sexuálním chováním na sociálních sítích. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Cílem je charakterizovat specifika kyberšikany, objasnit příčiny jejího vzniku a dopady na psychické zdraví obětí, zejména mladistvých. Teoretická část se zaměřuje na definici kyberšikany, její formy a vývoj s ohledem na rozvoj technologií. Praktická část obsahuje dotazníkové šetření mezi žáky a studenty a rozhovor s odborníkem na online bezpečnost, Martinem Kožíškem.

ABSTRACT

VERNEROVÁ, N. Intimate Photos and Sexual Behavior as a Means of Cyberbullying on Social Networks. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 71 pgs. Supervisor: Mgr. Zuzana Kocíková, MBA, LL.M.

Key words: cyberbullying, sexting, cybergrooming, social networks, artificial intelligence, prevention, criminal liability.

This bachelor thesis focuses on the issue of cyberbullying in relation to intimate and sexual behavior on social networks. The work is divided into theoretical and practical parts. The aim is to characterize the specifics of cyberbullying, explain the causes of its emergence, and evaluate its impact on the mental health of victims, especially minors. The theoretical part focuses on the definition of cyberbullying, its forms, and development with regard to the advancement of technology. The practical part includes a survey among pupils and students, as well as an interview with online security expert Martin Kožíšek.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Sexuální projevy na sociálních sítích	11
2.1 Nahé fotografie	11
2.1.1 Intimita	12
2.2 Umělá inteligence a intimní fotografie	13
2.3 Sexuální chování	14
2.4 Sexuální deviace	16
3 Kyberšikana a její formy	17
3.1 Rozdíl mezi šikanou a kyberšikanou	18
3.2 Formy kyberšikany	19
3.2.1 Sexting	20
3.2.2 Kybergrooming	22
4 Aktéři kyberšikany	24
4.1 Oběť	24
4.1.1 Dopady na oběť	24
4.2 Agresor.....	25
5 Sociální sítě	28
5.1 Instagram.....	29
5.2 Facebook a messenger	29
5.3 Snapchat	30
5.4 TikTok.....	30
5.5 Tinder a jiné seznamovací aplikace	31
6 Trestně právní aspekty kyberšikany	32
6.1 Mladistvý pachatel	33

6.2	Dospělý pachatel z právního hlediska.....	34
7	Prevence a bezpečné chování na sociálních sítích	35
7.1	Prevence	35
7.2	Preventivní projekty	36
7.2.1	Seznam se bezpečně!.....	36
7.2.2	E-Bezpečí	36
7.2.3	Safer Internet Centrum ČR	37
7.3	Pravidla bezpečného chování na internetu	37
8	Výzkumná část a charakteristika zkoumaného souboru	38
8.1	Metoda výzkumu.....	38
8.2	Stanovení hypotéz	39
8.3	Vyhodnocení dotazníku	39
8.4	Rozhovor s odborníkem Martinem Kožíškem	51
8.5	Diskuse.....	56
8.6	Vyhodnocení hypotéz	56
	Závěr	59
	Seznam použitých zdrojů	60
	Seznam zkratk	64
	Seznam grafů.....	65
	Seznam příloh	66
	Přílohy	67
	Příloha č. 1. Dotazník – otázky	67
	Příloha č. 2 otázky do rozhovoru	71
	Příloha č. 3 zmíněné preventivní video od YouTubera.....	71

Úvod

Intimní a sexuální chování na sociálních sítích se stává stále častějším nástrojem kyberšikany spojený se zneužíváním intimních fotografií na internetu. Jedná se o závažný problém současné společnosti, především kvůli anonymitě internetu, která útočníkům dodává pocit beztrestnosti a zároveň ztěžuje jejich odhalení a potrestání. Sociální sítě se staly součástí života dnešní doby, to spolu přináší mnoho výhod, ale i rizik. Nejčastějšími oběťmi jsou mladiství, kteří tráví velké množství času na sociálních sítích. Tyto platformy jim umožňují sdílet osobní informace, fotografie, ale zároveň mohou být rizikem, pokud si neuvědomují důsledky zveřejnění soukromého obsahu a důvěřují cizím lidem.

S rozvojem moderních technologií, zejména umělé inteligence, se tento problém ještě prohlubuje. Umožňuje vytváření realistických, avšak zcela falešných intimních snímků, aniž by oběť o jejich existenci věděla. Tyto materiály mohou být zneužity k poškození pověsti, vydírání nebo jiným formám psychického nátlaku. Přestože existuje řada preventivních programů a osvětových kampaní, mnoho mladých lidí zůstává vůči těmto hrozbám zranitelných.

Téma této práce bylo zvoleno s ohledem na jeho aktuálnost a závažnost. Cílem je analyzovat problematiku kyberšikany spojené s intimním obsahem na sociálních sítích, zhodnotit roli umělé inteligence při jeho zneužívání a posoudit efektivitu existujících preventivních opatření.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické a praktické. Teoretická část se zaměřuje na pojmy spojené s tématem práce, jako jsou definice klíčových pojmů, příčiny vzniku kyberšikany a vliv technologií na její šíření. Praktická část je zaměřena na zkušenosti mladistvých s tímto nebezpečím, jaké formy zneužití se nejčastěji vyskytují a jakým způsobem na ně oběti reagují. Práce se dále zaměřuje na vliv moderních technologií, jako je umělá inteligence, na tuto problematiku a na možnosti prevence, které by mohly snížit riziko zneužití intimních materiálů. Na základě získaných dat jsou formulována doporučení pro účinnější preventivní opatření a osvětu v oblasti digitální bezpečnosti.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat problematiku kyberšikany související s intimním a sexuálním chováním na sociálních sítích. Práce se zaměřuje především na mladistvé, kteří patří mezi nejohroženější skupinu. Důležitou součástí je také zkoumání vlivu umělé inteligence a její vytváření falešných intimních fotografií.

Praktická část byla realizována prostřednictvím kvantitativního dotazníkového šetření mezi žáky druhého stupně základních škol a studenty středních škol. Dotazník se zaměřoval na zkušenosti respondentů s kyberšikanou, jejich vnímání rizik spojených se sdílením intimního obsahu a jejich reakce na potenciální ohrožení. Kromě dotazníkového šetření byla využita také kvalitativní metoda v podobě rozhovoru s odborníkem na kybernetickou bezpečnost Martinem Kožíškem. Jeho odpovědi umožnily hlubší vhled do problematiky a zároveň sloužily jako podklad pro porovnání odborného pohledu s reálnými zkušenostmi mladistvých.

Díky kombinaci teoretické analýzy, kvantitativního výzkumu a rozhovoru s odborníkem, práce poskytuje komplexní pohled na problematiku kyberšikany související s intimním a sexuálním chováním na sociálních sítích. Výsledky výzkumu mohou přispět k lepšímu pochopení této problematiky a k návrhu účinnějších preventivních opatření, která by pomohla minimalizovat rizika a ochránit ohrožené skupiny uživatelů sociálních sítí.

2 Sexuální projevy na sociálních sítích

2.1 Nahé fotografie

Jedná se o intimní fotografie, které se často označují mezi mladistvými pod slovem nudes. Tento typ fotografií často lidé posílají svým partnerům z důvěry a zlepšení sexuálního života, zejména v případech, kdy žijí odloučeně nebo nemohou být různých důvodů vždy spolu. Ačkoliv je sdílení nudes v soukromém životě běžné, v online prostředí existuje vysoké riziko, že se tyto snímky dostanou do nesprávných rukou – ať už prostřednictvím hackerského útoku, podvodu, vydírání, nebo záměrného zveřejnění bývalým partnerem jako forma pomsty.

Naopak mladiství si vůbec neuvědomují rizika spojená s tímto chováním a často pošlou takovou fotografii i téměř cizí osobě. Nejčastěji je sdílí při seznamování nebo pod tlakem manipulace, aniž by přemýšleli nad tím, co se s nimi může stát dál. Většina si neuvědomuje, že jakmile jednou odešlou fotku, už nikdy není jistota, že ji uvidí i někdo jiný, než komu byla zaslána. Může se snadno dostat do dalších zpráv, být přeposlána jiným lidem nebo dokonce zveřejněna. Sociální sítě v tomhle ohledu představují velké nebezpečí, protože nikdy není jisté, kdo je na druhé straně obrazovky a co s fotografiemi udělá.

V České republice je šíření nebo výroba dětské pornografie, včetně intimních fotografií nezletilých, trestným činem podle § 192 trestního zákoníku.¹ Mladiství, kteří takové fotografie sdílí, si často neuvědomují možné právní důsledky. Mohou mít dojem, že jde o soukromou komunikaci mezi dvěma osobami, avšak zákon chrání jejich soukromí a práva před nelegálním šířením intimních materiálů. Pokud jsou tyto fotografie nebo videa dále distribuovány, může se jednat o trestný čin, a osoby, které se na tomto šíření podílejí, mohou čelit právní odpovědnosti. Kromě trestněprávních následků může dojít i k odpovědnosti za újmu způsobenou oběti. Rodiče nebo jiné osoby, které takové jednání podporují, mohou být rovněž právně postiženi. Sdílení intimních fotografií mimo kontrolované prostředí tak může mít nejen osobní, ale i závažné právní důsledky

¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 192. In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2009, částka 11, s. [strany]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

2.1.1 Intimita

Intimita se nejčastěji spojuje s milostnými vztahy, ale její význam je mnohem širší. Nejde jen o fyzický kontakt nebo sex, ale především o vzájemnou důvěru, otevřené sdílení emocí, myšlenek a osobních zkušeností, což vytváří silná a hluboká pouta mezi lidmi. Intimita může mít mnoho podob – od fyzického kontaktu až po sdílení osobních zážitků a myšlenek, které jsou obvykle určeny pouze pro nejbližší okolí. Tento typ vztahů je základem pro vytváření pocitu bezpečí.

Existuje několik druhů intimity, které mohou ve vztahu hrát klíčovou roli:

Fyzická intimita: Zahrnuje jakýkoli fyzický kontakt, který vyjadřuje náklonnost a lásku, nejen sexuální aktivity.

Emoční intimita: Spočívá ve sdílení osobních témat, radostí, obav a nadějí, což vede k vzájemné důvěře a porozumění.

Intelektuální intimita: Projevuje se sdílením názorů na různá témata, jako jsou aktuální dění, politika či kultura, což posiluje vzájemný respekt a obdiv.

Estetická intimita: Společné prožívání krásy, například při obdivování umění, přírody nebo hudby.

Intimita v oblasti humoru: Sdílení smyslu pro humor a společný smích, který může posílit partnerské pouto.

Duchovní intimita: Společné sdílení duchovních nebo filozofických hodnot a přesvědčení, což může vést k hlubšímu propojení.

S rozvojem digitálních technologií a rostoucím využíváním sociálních sítí se intimita stále častěji přesouvá do online prostoru. To přináší nové možnosti pro komunikaci a budování blízkých vztahů, ale současně se objevují i nová rizika. Na sociálních sítích se intimita projevuje nejen v podobě textových zpráv s osobním nebo intimním obsahem, ale i prostřednictvím videohovorů, sdílení fotografií, videí či dalších materiálů, které mohou mít emocionální nebo sexuální podtext.²

² PRO ŽENY. Jaké jsou druhy partnerské intimity? Pro ženy [online]. 6. července 2024 [cit. 26. března 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.prozeny.cz/clanek/sex-a-vztahy-laska-a-vztahy-jake-jsou-druhy-partnerske-intimity-95964?utm_source=chatgpt.com>

2.2 Umělá inteligence a intimní fotografie

Umělá inteligence neboli AI se v posledních letech stala běžnou součástí každodenního života. Tento termín vznikl v polovině 20. století v USA jako marketingový pojem, který měl zaujmout veřejnost a zároveň podpořit ekonomický růst. Jejím původním využitím bylo nahradit člověka při opakujících se a monotónních pracích, kdy by tuto činnost vykonával naprogramovaný stroj.³

S postupem času a vývojem umělé inteligence se její využití rozšířilo do mnoha oblastí. Dnes se na ni můžeme obrátit téměř s čímkoli – dokáže za nás psát, upravovat, vylepšovat i vytvářet obsah. Umělá inteligence se naučila pracovat s digitální tvorbou a editací fotografií, to sebou přináší mnoho výhod, ale i rizik zneužití této funkce. Týká se to především intimních fotografií, které mohou být pomocí AI snadno vytvořeny a použity k různým formám kyberšikany.

Dalším problémem, který sice není spojený přímo s tématem této práce, ale má velký dopad na populaci se vznikající závislostí na umělé inteligenci. Díky její chytrosti, rychlosti a efektivitě se lidé více častěji obrací na AI o pomoc, místo toho, aby sami přemýšleli nebo hledali řešení. Díky tomuto si lidé usnadňují a ulehčují práci či šetří čas, ale zároveň dochází k postupnému oslabování lidské schopnosti samostatně přemýšlet a řešit problémy, což může mít dlouhodobé důsledky na naši aktivitu a kreativitu.

Zpátky k hlavnímu problému, na který se zde chci zaměřit. Jak bylo již zmíněno výše, umělá inteligence může být zneužita k vytvoření intimních snímků osoby neboli deepfake bez jejího souhlasu. Existují aplikace umělé inteligence, které dokážou ze zaslaných snímku vytvořit falešnou nahou fotografii nebo ve spodním prádle. Celá řada aplikací s touto funkcí je zdarma dostupná a pro jejich použití stačí registrace a potvrzení, že je uživatel starší 18 let. Aplikace jsou natolik vyvinuté, že upravené fotografie jsou téměř nerozpoznatelná od skutečných snímků. To naznačuje, že takové snímky mohou být zneužity k vydírání nebo k šíření falešných intimních fotografií s cílem zesměšnit oběť.⁴

Tento problém se týká mnoha zemí po celém světě, přičemž v některých z nich již byly zaznamenány tragické následky. V Jižní Koreji došlo k případu, kdy byla vytvořena

³ POSPÍŠIL, Z. *Člověk a umělá inteligence*. Praha: Epoque, 2024. s.9, ISBN 978-80-278-0214-2.

⁴ ASOCIACE. AI. Varování: svlékáací aplikace a AI DeepNude. Jak reagovat v případě zneužití fotografie? Asociace.ai [online]. [cit. 2. března 2025]. Dostupné z WWW: <<https://asociace.ai/varovani-svlekaci-aplikace-a-ai-deepnude-jak-reagovat-v-pripade-zneuziti-fotografie/>>.

falešná intimní videa s dívkou pomocí technologie deepfake, které následně začala kolovat internetem. To způsobilo dívce psychické problémy v důsledku tlaku veřejnosti, které nakonec vedly k její sebevraždě. Tento případ ukázal, jak moc závažné jsou rizika zneužívání umělé inteligence k online šikaně.⁵

Aplikace využívající umělou inteligenci k vytváření falešných intimních snímků nebudou nikdy zcela odstraněny. I kdyby byly zakázány, uživatelé si na internetu vždy najdou způsob, jak k nim získat přístup. Je tedy klíčové si uvědomit, že deepfake fotografie představují skutečné nebezpečí, o kterém je nutné diskutovat.

2.3 Sexuální chování

Sexuální chování je velmi široké téma. Něco jiného je sexuální chování ve vztahu ze strany partnera a sexuální chování úplně od cizí osoby v online prostředí. Jedná se o různé projevy sexuality. Tradičně se sexualita spojuje s pohlavním stykem, jeho předehtou a dalšími formami intimity, jako je masturbace nebo sex bez penetrace. Normy sexuálního chování se v průběhu času neustále mění a hodně záleží na tom, v jaké kultuře nebo společnosti se nacházíme. To, co je někde úplně běžné a přijímané, může být jinde považováno za něco nevhodného nebo dokonce zakázaného.⁶ Pod tento pojem patří formy kyberšikany jako je sexting nebo kybergrooming, čili jedná se o sdílení intimních fotografií či videí na žádost nebo naopak.

Když se zaměříme na sexuální chování mladistvých, výsledky průzkumu z roku 2024 ukazují, že průměrný věk prvního sexu u žen je 17 let, zatímco u mužů je to o rok později, v 18 letech. Na druhé straně je však patrné, že muži začínají masturbovat výrazně dříve než ženy – v průměru již ve 14 letech, zatímco u žen je to ve 16 letech.⁷ Tento rozdíl naznačuje, že chlapci jsou v mladém věku sexuálně aktivnější než dívky. Data také ukazují, že sexuální aktivita mladistvých se posouvá k nižšímu věku než tomu bylo u předchozích generací. Tento posun je způsoben především dostupností internetu, díky

⁵ BELJO, A.. Deepfake porno v Jižní Koreji ohrožuje ženy. Vyvolalo protesty, sebevraždy i politické spory. iROZHLAS [online]. 3. října 2024 [cit. 2. března 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/deepfake-porno-v-jizni-koreji-ohrozuje-zeny-vyvolalo-protesty-sebevrazdy-i_2410032322_pj>.

⁶ Lidské sexuální chování [online]. Wikipedia, otevřená encyklopedie, 2024 [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Lidské_sexuální_chování>.

⁷ NUDZ. První výsledky průzkumu CzechSex: Frekvence sexuálních aktivit Čechů klesá, seznamování se více přesouvá na internet, většina je se svým sexuálním životem spokojena [online]. Národní ústav duševního zdraví, 2024 [cit. 2025-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.nudz.cz/media-pr/tiskove-zpravy/prvni-vysledky-pruzkumu-czechsex-frekvence-sexualnich-aktivit-cechu-klesa-seznamovani-se-vice-presouva-na-internet-vetsina-je-se-svym-sexualnim-zivotem-spokojena.>>.

kterému se mladí lidé mohou s těmito tématy seznámit již v raném věku, což bylo v minulosti obtížnější.

Na základě výzkumu bylo zjištěno, že do většiny online sexuálních aktivit se zapojují více muži než ženy. Cílem výzkumu bylo zjistit souvislost mezi závislostí na internetu, užíváním online erotiky a rizikovým online sexuálním chováním.⁸

Trávení volného času na sociálních sítích může pro mladistvé znamenat větší zranitelnost vůči nevyžádaným a někdy i nelegálním žádostem, jako mohou být vyžádání intimních fotografií nebo videí, například masturbace. Může se jednat i o videohovory, během nichž po mladistvém může druhá osoba požadovat nějaké sexuální chování, nebo naopak, kdy druhá osoba ukazuje mladistvému sexuální aktivity, ať už masturbaci nebo samotný sex a následně může chtít, aby mladistvý také něco podobného předvedl. Mnozí mladí lidé, zvláště ti, kteří mají ještě omezené povědomí o sexualitě, nemusí vědět, že takové požadavky jsou nebezpečné a mohou vést k jejich zneužívání. Často jsou vystaveni materiálům a konverzacím, které jsou pro ně zcela nové a neadekvátní vzhledem k jejich věku. Tato situace může vést k tomu, že se mladiství dozvědí o sexuálních tématech mnohem dříve, než je pro jejich vývoj přirozené a vhodné.

Na sociálních sítích se lze často setkat s muži, zejména ve věku 50 a více let, kteří v tomto období začínají objevovat nové možnosti v online prostředí a zaměřují se na navazování kontaktů s mladistvými, zejména dívkami. Tento typ kyberšikany se projevuje v navázání komunikace na sociální síti a cílem je zmanipulovat dívku k tomu, aby muži poslala nějaké intimní fotografie. Vše často začíná běžnými fotografiemi, ale postupně se pomocí manipulace dostane k žádostem o intimní fotografie. Muži mohou být ochotni poslat dívkám fotografie a videa svých intimních partií, i když o to dívky nežádají. Nebo se také může jednat o videohovory, během kterých muži onanují na kameru nebo mimo kameru a požadují od dívky, aby jim ukázala části těla, například prsa nebo zadek, nebo ji nutí, aby se pomalu svlékala.⁹

Na závěr této kapitoly taková zajímavost. Podle zákona osoba starší 15 let může provozovat sexuální život, tedy může mít pohlavní styk. Avšak v zákon dovoluje vytvářet

⁸ SUCHÁ, J., AIGELOVÁ, E., PIPOVÁ, H., CHARVÁT, M., DOLEJŠ, M. et al. Užívání internetu, sociálních sítí a digitálních her u adolescentů: teoretická východiska, diagnostika a strategie intervence. Praha: Togga, 2024, s. 36. ISBN 978-80-7476-338-0.

⁹ PECHÁČKOVÁ, M. *Kdo chytá v síti*. Brno: BizBooks, 2020. ISBN 978-80-265-0919-6.

intimní fotografie, videa až od věku 18 let. Do té doby se jedná o trestný čin podle trestního zákoníku (č. 40/2009 Sb.) 191§ výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií.¹⁰

2.4 Sexuální deviace

Sexuální deviace je jakési porucha sexuálního chování. Některé poruchy jsou pro společnost nebezpečné a některé naopak nejsou. Existují tři oblasti:

- 1) Sexuální identifikace (transsexualismus, transvestitismus)
- 2) Sexuální orientace (pedofilie, fetišismus)
- 3) Sexuální chování, emoce a reakce (sadismus, masochismus)¹¹

¹⁰ SZOTKOWSKI, R. *Sexting u českých dětí*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2020, s. 119. ISBN 978-80-244-5794-9.

¹¹ BOUKALOVÁ, H., GILLERNOVÁ, I. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2020., s. 34-35. ISBN 978-80-246-4461-5.

3 Kyberšikana a její formy

Kyberšikana představuje specifickou formu tradiční šikany, která se odehrává v online prostředí. Jedná se o jakousi novinku, která se začala objevovat postupně s rozvojem digitálních technologií a online světa. Jedná se o jeden z mnoha způsobů jak ublížit jiné osobě a tato forma může být díky sociálním sítím prováděna anonymně.

V současné době je převážná část populace, včetně dětí a mládeže, aktivní na různých online platformách a tráví na nich většinu svého volného času. A právě v tomto prostředí se kyberšikana často vyskytuje. Každý vystupuje na internetu pod určitým uživatelským jménem a uvádí osobní údaje, jako jsou například jméno, příjmení, věk, telefonní číslo nebo adresu. Na sociálních sítích, jako je instagram či facebook, lidé zveřejňují informace o svém životě prostřednictvím fotografií, videí a popisků, často doplněných lokalitou, kde se právě nacházejí. A právě tyto informace mohou být často zneužity.

Definice slova kyberšikany je celá řada. Jednou z nejucelenějších definic je: „*Kyberšikana je kolektivní označení forem šikany prostřednictvím elektronických médií, jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškození uživatele těchto médií. Stejně jako tradiční šikana i kyberšikana zahrnuje opakované jednání a nepoměr sil mezi agresorem a obětí.*”¹²

Termín kyberšikana je popisována také jako: „*Termínem kyberšikana označujeme nebezpečné komunikační jevy realizované prostřednictvím informačních a telekomunikačních (např. pomocí mobilních telefonů nebo služeb v rámci internetu), jež má za následek ublížení nebo jiné poškození oběti.*”¹³

Další publikace definuje tento pojem: „*Kyberšikana (Cyberbullying) je jakékoliv chování, jehož záměrem je vyvést z rovnováhy, ublížit, zastrašit nebo jinak ohrozit oběť za pomoci moderních informačních technologií.*”¹⁴

Kyberšikana se vyznačuje cílenými a opakovanými útoky, které provádí jedinec nebo skupina prostřednictvím digitálních technologií. Jednou z nejzávažnějších forem

¹² Price M., Dalglish J., *Experiences, impact and coping strategies as described by Australian young people*. Youth Studies Australia. 2010, roč. 29, č. 2, s. 51

¹³ KOPECKÝ, K., Mgr., Ph.D., KREJČÍ, V., Mgr. *Rizika virtuální komunikace*. [online]. Olomouc: Net University, 2010, s. 5. [cit. 2025-01-19]. ISBN 978-80-254-7866-0. Dostupné z WWW: <http://archiv.zsstipa.cz/informace/ke_stazeni/enebezpeci_a5_3.pdf>.

¹⁴ KOŽÍŠEK, M., PÍSECKÝ, V., *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016, s. 62. ISBN 9788024755953.

kyberšikany je zneužívání intimních a sexuálních informací nebo materiálů oběti. Tento typ kyberšikany zahrnuje například šíření osobních a intimních fotografií či videí bez souhlasu oběti, sexuální vyhrožování, vydírání na základě citlivých informací nebo zneužívání falešných identit k manipulaci s obětí. Intimní a sexuální chování je stále častěji využíváno jako nástroj k zneužívání a ponižování obětí v online prostoru. Útočníci často využívají anonymitu internetu, což jim umožňuje skrývat svou skutečnou identitu a jednat bez obav z přímých následků. Tato anonymita dává útočníkům pocit, že mohou oběť kontrolovat a ohrožovat, aniž by čelili přímým důsledkům svých činů.¹⁵

3.1 Rozdíl mezi šikanou a kyberšikanou

„Slovo šikana pochází z francouzského slova chicane, což znamená zlomyslné obtěžování, týrání, sužování, pronásledování.“¹⁶

„Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a opakované užití fyzických a psychických útoků jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování.“¹⁷

Tyto dva pojmy jsou v mnoha směrech totéž, ačkoliv kyberšikana se odehrává v jiném prostředí a za jiných okolností. Kyberšikana se odehrává ve virtuálním prostředí, zejména sociální sítě, zatímco tradiční šikana se odehrává v reálném světě, například ve škole. Kyberšikana se může projevovat kdykoliv a kdekoliv, nemá stanovené žádné hranice. Pouze stačí, když je oběť připojena k internetu nebo mobilní aplikaci. Dalším zásadním rozdílem je anonymita útočníků. Zatímco u tradiční šikany je útočník obvykle známý a fyzicky přítomný, kyberšikana umožňuje útočníkovi skrývat se pod falešným profilem či přezdívkou.

V online prostředí nemůžeme zjistit o jaké pohlaví, věk či národnost se jedná, pokud si dává pozor. Tato anonymita nejenže usnadňuje útoky, ale zároveň umožňuje páchat kyberšikanu i osobám, které by v reálném světě neměly odvahu nebo fyzické

¹⁵ KOŽÍŠEK, M., PÍSECKÝ, V., Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 9788024755953.

¹⁶ ŘÍČAN, P. Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí. Praha: Portál, 1995, s. 25. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-049-9.

¹⁷ ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Závazné vzory tiskopisů školních dokumentů [online]. MŠMT, © 2023 [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: <https://msmt.gov.cz/file/20281_1_1/download/>.

možnosti šikanovat. Významnou roli hrají také diváci a šířitelé kyberšikany. Zatímco u tradiční šikany je počet svědků omezený na fyzicky přítomné osoby, v případě kyberšikany se divákem může stát kdokoli na internetu. Tento fenomén navyšuje množství diváků až na miliony lidí, kteří mohou kyberšikanu sledovat a dokonce se do ní zapojit prostřednictvím sdílení obsahu. Tzv. šířitelé kyberšikany, kteří dále rozesílají ponižující materiály, často nevědomky zhoršují situaci oběti. Díky této masivní publikační síle má kyberšikana mnohem větší dopad na oběť než tradiční šikana.

Co se týče obětí, rozdíly mezi tradiční šikanou a kyberšikanou spočívají v jejich charakteristikách. Zatímco u tradiční šikany mohou hrát roli fyzická síla, pohlaví, postavení nebo jiné faktory, u kyberšikany tyto aspekty ztrácejí význam. Elektronická komunikace potlačuje tyto rozdíly a oběť se může stát prakticky kdokoli. Z výzkumů vyplývá, že oběti tradiční šikany se často stávají také oběťmi kyberšikany, což naznačuje, že kyberšikana je spíše pokračováním šikany v digitálním prostoru než zcela odlišným fenoménem.

Dopad kyberšikany na oběť bývá závažnější než u tradiční šikany. Zatímco u fyzické šikany je útok jednorázový a často pomíjivý, v případě kyberšikany zůstávají ponižující materiály trvale uloženy na internetu. Tyto materiály jsou kdykoliv dostupné a mohou být znovu a znovu sdíleny, čímž se šikana znovu oživuje. Oběť tak čelí dlouhodobému stresu, který umocňuje pocit bezmoci a beznaděje.

Rozdíly mezi tradiční šikanou a kyberšikanou tedy spočívají především v jejich prostředí, rozsahu a dopadu. Kyberšikana, díky svému digitálnímu charakteru, představuje závažnější a obtížněji řešitelný problém, zejména pokud zahrnuje intimní a sexuální obsah.¹⁸

3.2 Formy kyberšikany

Kyberšikana může mít různé podoby, ale v této práci se zaměříme především na ty, které jsou spojeny se sexuálními motivy nebo obsahující sexuální podtext. Takové formy kyberšikany mohou být velmi nebezpečné, protože vystavují oběti dlouhodobému psychickému tlaku, stresu a úzkostem. Útoky mohou přicházet kdykoli a odkudkoli, což oběti znemožňuje se na ně připravit nebo se účinně bránit. Navíc může být velmi obtížné

¹⁸KOPECKÝ, K. a K REJČÍ, V. Rizika virtuální komunikace [online]. Olomouc: Net University, 2010, s. 5. [cit. 2025-01-19] ISBN 978-80-254-7866-0. Dostupné z WWW: <http://archiv.zsstipa.cz/informace/ke_stazeni/enebezpec_i_a5_3.pdf. >.

tyto útoky zastavit, protože materiály šířené online mohou rychle uniknout kontrole a zůstat neustále dostupné na internetu. Kyberšikana se projevuje v různých formách, přičemž každá forma se liší chováním agresora, charakteristikami obětí a motivy útoků. Tyto různé formy kyberšikany budou podrobněji popsány v následující části.

3.2.1 Sexting

Definice tohoto pojmu je podle publikace bezpečně na internetu: „*Sextingem se rozumí zasílání textových zpráv, fotografií nebo videí se sexuálním obsahem.*”¹⁹

Mezi první definice tohoto pojmu uvádí, že se jedná „*akt rozesílání fotografií zachycujících nahotu mezi mobilními telefony či dalšími elektronickými médii jako je např. internet*”.²⁰

Podle portálu e-bezpečí je sexting složením dvou slov sex a textování, protože se jedná o zprávy se sexuálním obsahem. Dále se zde uvádí, že v České republice podle výzkumu děti ve věku 11-17 let provozují sexting přibližně v 7-9 %.²¹

Tato forma kyberšikany se na první pohled může jevit jako neškodná, zejména pokud jde o osobní, intimní fotografie sdílené mezi dvěma osobami v soukromých zprávách. Nicméně ve většině případů u mladistvých začíná posíláním fotek ve spodním prádle osobě blízké, nebo osobě, která se jim líbí, s cílem zapůsobit a získat její pozornost. V tomto okamžiku záleží na tom, jak příjemce fotografií zareaguje. Jsou různé možnosti: může požadovat další, více odhalené snímky, nechá si to pouze pro sebe, bude požadovat další po výhrůžkou, pokud nepošle další, tak ty staré zveřejní. V rámci partnerských vztahů mohou tyto fotografie sloužit k osobnímu sdílení, avšak často se zapomíná na možné negativní důsledky v budoucnosti. Jeden z partnerů může totiž takové snímky zneužít k poškození druhé osoby, například prostřednictvím vydírání, nebo hrozit zveřejněním intimních fotografií s cílem získat kontrolu nebo přimět druhého k nějakému jednání.

Sexting může být dobrovolný (koncesuální), ale i nedobrovolný (nekoncesuální). A ve většině případech z dobrovolného sdílení fotografií to přejde do nedobrovolného.

¹⁹ KOŽÍŠEK, M., PÍSECKÝ, V., Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online. Praha: Grada Publishing, 2016. s. 83. ISBN 9788024755953.

²⁰ KOPECKÝ, K. Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu. Monografie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. s. 43. ISBN 978-80-244-4861-9.

²¹ E-BEZPEČÍ. Bud' v bezpečí: Sexting [online]. [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/tiskoviny/bud-v-bezpeci/81-bud-v-bezpeci-sexting/file.>>.

Dobrovolný sexting jak už jsem zmínila výše je sdílení intimních fotografií v párech pro jakési „okořenění“ vztahu, experimentování a podobně. Ze začátku jsou posílány intimní fotografie partnerovi s důvěrou soukromí a později, například po rozchodu, těmi fotografiemi může vydírat. Jedná se o nátlak s využitím intimních materiálů za účelem získání peněz nebo třeba ucelení vztahu zpátky, jedná se o tzv. sextoring a u dětí to může být součástí tzv. Kybergroomingu.

Sexting mohou provádět muži i ženy a je s tím spojena celá řada rizik mezi které patří:

1. Potencionálním pachatelům poskytujeme velmi citlivý materiál
2. Intimní materiály mohou být zneužity d velkým časovým zpožděním
3. Pokud realizujeme sexting, můžeme se stát pachateli přestupku či trestního činu
4. Sexting může snížit naši prestiž ²²

V rámci projektu *Seznam se bezpečně!* byla realizována kampaň, která byla zaměřená na zvýšení povědomí o rizicích spojených s vytvářením a šířením intimních materiálů, zejména v online prostředí. Tento projekt využil známého zpěváka Bena Cristovao, který se stal hlavní postavou fiktivní situace. Cílem bylo ukázat potenciální nebezpečí digitálního světa. Kampaň vytvořila situaci, ve které zpěvák během videohovoru s fiktivní osobou údajně odhalil své tělo. Video bylo takto upraveno, že intimní části byly záměrně skryty, čímž vznikl prostor pro pochybnosti a spekulace o skutečnosti záznamu. Následně byl příběh trochu jiný, tvrdilo se, že video bylo šířeno neznámou dívkou jako pomsta a následně se dostalo do rukou bulvárních médií. Tato zpráva se velmi rychle rozšířila na internetu a vyvolala obrovskou pozornost. Vyhledávání spojená s touto kauzou dosáhla vysokých čísel, přičemž fráze jako „nahý Ben Cristovao“ nebo „celé video Ben Cristovao“ byly během jednoho dne vyhledávány více než 180 000krát. Na sociálních sítích se začaly objevovat četné spekulace a komentáře, přičemž mnoho z nich bylo zaměřeno negativně na samotného zpěváka.

Kampaň byla nakonec uzavřena s odhalením pravdy, že celé video i příběh byly fiktivní a měly sloužit jako prevence o rizicích, která mohou vzniknout při vytváření a šíření intimních materiálů. Tento projekt ukázal, jak snadno mohou být citlivé informace a obsah zneužity v online prostředí, a jaké vážné následky může mít jejich neuvážené

²² E-Bezpečí. Sexting [online]. 2023 [cit. 2025-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/sexting>>.

sdílení. Na příkladu známé osobnosti kampaň ukázala, jak šíření intimních materiálů může mít vážné důsledky pro osobní život, včetně ztráty soukromí a narušení důvěry. Projekt zároveň ukázal, jak obtížné je změnit veřejné mínění, když jsou informace jednou zveřejněny a šířeny. Kampaň se tak stala silným nástrojem pro upozornění na rizika spojená s digitálním prostředím a pro zvýšení povědomí o bezpečném chování v online světě.²³

3.2.2 Kybergrooming

Definice tohoto pojmu je následující: „*Je to takové chování uživatelů internetu, jehož cílem je pomocí internetových komunikačních prostředků a jiných technologií vyvolat v dospělém/dítěti pocit důvěry a prostřednictvím falešné identity ho zneužít nebo vylákat na schůzku.*“²⁴

Kybergrooming je forma psychické manipulace, která se odehrává v online prostředí. Jedná se o dospělé osoby neboli predátory, kteří využívají sociální sítě a další komunikační platformy k tomu, aby se spojili s nezletilými osobami, často za účelem získání jejich důvěry a následného zneužití. Predátoři si mohou zakládat falešné profily nebo využívat existující, aby navázali kontakt s obětí a zmanipulovali ji. Tento proces často začíná nevinou konverzací, kdy se predátor chová jako přítel nebo kamarád, a získává si tak důvěru nezletilého. Jakmile si predátor získá důvěru oběti, jeho chování se postupně stává manipulativnější. Začíná se zajímat o osobní život oběti, posílá jí pozitivní zprávy a komplimenty, čímž u oběti vytváří iluzi, že je to někdo, kdo ji skutečně rozumí a má ji rád. Postupně se snaží získat citlivé informace, intimní materiály nebo ji přimět k osobní schůzce. V některých případech může tato schůzka vést k sexuálnímu zneužívání, což má vážné dlouhodobé následky pro psychické a emocionální zdraví oběti. Může se jednat také o zapojení oběti do dětské prostituce či výroby dětské pornografie.

Oběťmi kybergroomingu bývají většinou mladí lidé, převážně dívky ve věku 11 až 17 let. K těmto zranitelným jedincům patří především ti, kteří tráví hodně času na sociálních sítích a nebojí se začít konverzací s cizí osobou prostřednictvím chatu. V těchto prostředích hledají přátele nebo dokonce životní partnery. V posledních letech

²³ KOŽÍŠEK, M., PÍSECKÝ, V., *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. s. 92-93. ISBN 9788024755953.

²⁴ KOŽÍŠEK, M., PÍSECKÝ, V., *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. s. 72. ISBN 9788024755953.

se kybergrooming častěji objevuje na známých sociálních sítích, jako jsou Facebook nebo Instagram, které umožňují vytvářet komplexní virtuální vztahy, což z nich činí ideální prostor pro predátory.²⁵

V posledních letech získalo toto téma větší pozornost i díky filmu „V síti“, od režisérů Víta Klusáka a Barbory Chalupové. Film se zaměřuje na běžné taktiky predátorů a odhaluje je prostřednictvím experimentu, v němž tři dospělé herečky ztvárňují role dvanáctiletých dívek na internetu. Film ukazuje, jak predátoři začínají nevinným kontaktem, který má za cíl vyvolat pocit bezpečí a důvěry, a postupně přecházejí k manipulativním technikám, které vedou k vylákání osobních informací či intimních materiálů a někdy i k osobní schůzce. Zatímco film zobrazuje tyto scénáře prostřednictvím hereckých výkonů, reálné dopady na oběti bývají mnohem horší. Děti a mladiství, kteří se stávají obětmi kybergroomingu, čelí dlouhodobým psychologickým následkům, které mohou ovlivnit jejich emoční a sociální vývoj. Film tak nejen dokumentuje způsob, jakým predátoři působí, ale také vyvolává důležitou diskusi o nebezpečích, která číhají na děti v online prostoru, a o nutnosti preventivních opatření, která by mohla pomoci ochránit zranitelné jedince.²⁶

Mezi osoby nejvíce ohrožené kybergroomingem patří především děti a mladiství. Díky své nezkušenosti, důvěřivosti a vysoké aktivitě na sociálních sítích jsou často cílem predátorů. Kromě této skupiny se mezi rizikové osoby řadí i ti, kteří mají životní problémy, jako jsou osamělé osoby, které postrádají pozornost a lásku, nebo lidé se sklony k závislostem. Dále jsou ohroženi i uživatelé, kteří tráví čas online neefektivně a nevěnují dostatečnou pozornost varováním o rizicích otevřené komunikace na internetu. K zranitelným osobám patří také ti, kteří mají slabší kritické myšlení, jsou submisivní, mají nízkou sebeúctu a snadno podléhají manipulaci a nátlaku. Tento typ uživatelů může být náchylný nejen ke kybergroomingu, ale i k dalším formám online zneužívání.²⁷

²⁵ KOPECKÝ, K., Mgr., Ph.D., KREJČÍ, V., Mgr. Rizika virtuální komunikace. [online]. Olomouc: Net University, 2010, s. 14. [cit. 2025-01-21]. ISBN 978-80-254-7866-0. Dostupné z WWW: <http://archiv.zsstipa.cz/informace/ke_stazeni/enebezpeci_a5_3.pdf>.

²⁶ V síti [film]. Režie Vít KLUSÁK, Barbora CHALUPOVÁ. Česká republika: Česká televize, 2020.

²⁷ PREVENCE KRIMINALITY. Kybergrooming [online]. 2024 [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: <<https://prevencekriminality.cz/kybergrooming/>>.

4 Aktéři kyberšikany

4.1 Oběť

Do pozice oběti se může dostat téměř každý. Nezáleží na pohlaví, věku, ani postavení v kolektivu či úspěšnosti ve společnosti. Často se stává, že oběti tradiční šikany jsou následně i oběti kyberšikany. Častěji se stávají obětí osoby, které tráví více času na sociálních sítích, nebojí se navázat kontakt s cizí osobou či zveřejňují informace nebo příspěvky, které by být na sociálních sítích nemuseli.

Z výzkumů vyplývá, že oběťmi kyberšikany jsou častěji dívky než chlapci. Kyberšikana je také často důsledkem nenávisti z důvodu rasových a náboženských předsudků, fyzickém vzhledu či rozdílné sexuální orientace.²⁸

Oběti často čelí ponižování, manipulaci, vydírání nebo zesměšňování. Anonymita online prostředí umožňuje agresorovi chovat se agresivněji než v reálném životě, to může v oběti vyvolat strach.

4.1.1 Dopady na oběť

U obětí kyberšikany se velmi často projevují závažné psychické následky, které mohou oběti výrazně ovlivnit jejich každodenní život a duševní zdraví. Agresor má možnost oběť kontaktovat kdykoli, 24 hodin denně, což zvyšuje psychické zatížení. Oběti se mohou vyhýbat sociálním kontaktům, uzavírají se do sebe, ztratí zájem o školu, přestanou chodit na koníčky, což může velmi ovlivnit jejich akademické výsledky a budoucnost. Dále také vliv kyberšikany může narušit důvěru oběti k rodině, kamarádům, ale také můžou mít problém s navazováním nových mezilidských vztahů v budoucnu. Důsledky kyberšikany nejsou jen krátkodobé, ale mohou se projevovat dlouhodobě a mít trvalý vliv na psychické zdraví oběti. Mezi další důsledky patří porucha spánku, ztráta chuti k jídlu nebo naopak přejídání, kterým se snaží zvládnout stres. To může vést ještě k dalšímu závažnému problému, jako je porucha příjmu potravy, anorexie či bulimie. Není neobvyklé, že kyberšikana má za následek i pokusy o sebepoškození nebo dokonce sebevraždu.

Na základě výzkumu krizové linky bylo zjištěno, že oběť kyberšikany často prožívá silné pocity strachu. Bojí se, že ji pachatel osobně vyhledá nebo že naplní své

²⁸ Vašutová, M. a kol. *Proměny šikany ve světě nových médií*. Vyd. 1. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2010. ISBN 978-80-7368-858-5.

výhružky, což vyvolává neustálý pocit ohrožení. Často se bojí svěřit někomu blízkému ze strachu, že by ji odsoudili, nepochopili nebo reagovali negativně. Mnohdy pocítuje stud a vinu za to, že s pachatelem sdílely intimní materiály nebo s ním komunikovala o citlivých tématech. Důsledkem možných následků často oběť mlčí a bojí se, pokud by situaci nahlásily, mohlo by dojít k dalším útokům ze strany pachatele nebo zesměšňování od spolužáku. Výzkum rovněž ukázal, že se oběť často cítí osaměle a má pocit, že jí nikdo není schopen pomoci.

Oběti často zažívají psychický teror, který obsahuje sexuální tematiku. Pachatel obtěžuje oběť nepříjemnými sexuálními návrhy, prostřednictvím SMS, e-mailů, skrytých telefonních hovorů či zpráv na sociálních sítích. Popisuje sexuální praktiky, vyžaduje erotické služby nebo zasílá oběti své erotické a choulostivé fotografie. Pachatel může zveřejnit osobní údaje nebo intimní fotografie oběti na erotických stránkách, čímž ji vystaví riziku obtěžování ze strany cizích lidí. Internetová kriminalita často hrubě narušuje soukromí oběti. Pachatel si tajně pořizují nahrávky nebo se zmocní jejich soukromých videí či fotografií a šíří je na internetu bez jejich souhlasu.

Další formou kybernetického násilí je tzv. online znásilňování. Jedná se o stupňující se agresi pachatele, který oběti opakovaně zasílá zprávy s výhružkami, nenávistnými projevy nebo ji nutí k osobnímu setkání. Pokud se oběť s pachatelem již setkala, může být pod tlakem k dalším schůzkám. Během osobního setkání často dochází k sexuálnímu nátlaku, zneužití nebo jeho pokusu.²⁹

4.2 Agresor

Stejně jako obětí, i agresorem kyberšikany se může stát téměř kdokoliv – dospělý člověk, dítě, spolužák či osoba s psychickou poruchou. Pachatel a oběť se nemusí osobně znát, agresor může pocházet i z jiného státu.

Agresoři mohou mít různé povahové rysy a sociální zázemí. Neexistuje žádné pravidlo, že by se jednalo pouze o problémové jedince nebo osoby oblíbené ve společnosti. Častěji však mezi pachateli kyberšikany bývají lidé s nižšími sociálními dovednostmi a nízkým sebevědomím, kteří si prostřednictvím kyberšikany kompenzují vlastní nedostatek uznání. Zatímco u tradiční šikany bývá agresorem často jedinec

²⁹ HULANOVÁ, L. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton, 2012, s 118-130. ISBN 978-80-7387-545-9.

s vysokým postavením v kolektivu, který si tímto chováním získává pozornost ostatních, v kyberprostoru může tento vzorec platit stejně. Agresorem se může stát i osoba, která v minulosti sama zažila šikanu a nyní se prostřednictvím internetu snaží vyrovnat s vlastní negativní zkušeností.³⁰

Výzkumy ukázaly, že převážná část pachatelů tohoto typu škodlivého jednání byli v minulosti odsouzení nebo trestaní za sexuální útoky proti dětem a mladistvým. Jedná se tedy o pachatele recidivisty.³¹

Velkým problémem v online prostředí je anonymita, která agresorům dodává pocit beztrestnosti a posiluje jejich odhodlání pokračovat v útocích. Pachatelé se často domnívají, že je nelze vystopovat, což zvyšuje intenzitu jejich agresivního chování. Oběť navíc často netuší, kdo je na druhé straně, což zvýrazňuje její pocit nejistoty a strachu.

Mezi základní motivy můžeme zahrnout:

- Upoutání pozornosti – agresor se snaží získat pozornost a obdiv
- Zahnání nudy – ve volném čase se agresor baví šikanováním a tímto způsobem zaplňuje svůj volný čas
- Motiv Mengeleho – agresor testuje hranice oběti, co všechno je schopný vydržet. Postupně stupňuje intenzitu a útočí jak na psychiku, tak na fyzické schopnosti oběti.
- Motiv prevence – projevuje se u jedinců, kteří zažili šikanu. V novém prostředí ze strachu, že budou opět obětí šikany, začnou sami někoho šikanovat
- Motiv vykonat něco „velkého“ - agresori, kteří se cítí neúspěšní si šikanováním kompenzují své neúspěchy a dokazují si tím svou sílu a důležitost³²

³⁰ ČERNÁ, A., DĚDKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, H., ŠEVČÍKOVÁ, A., ŠMAHEL, D. *Kyberšikana: Průvodce novým fenoménem*. Grada, 2013. ISBN 978-80-247-8846-3.

³¹ ECKERTO VÁ, L. DOČEKAL, D. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. Brno: Computer Press, 2013, s. 46. ISBN 978-80-251-3804-5.

³² KOPECKÝ, K. *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, s. 23. ISBN 978-80-244-4861-9.

Pachatele sexuálních útoků můžeme rozdělit do dvou skupin:

a) *Pachatelé, kteří jsou vedení především svou fantazií*

Tito pachatelé se s obětí nechtějí setkat v reálném světě, naopak jejich uspokojení probíhá výhradně prostřednictvím internetu. S mladistvými navazují kontakt prostřednictvím e-mailů, zpráv na sociálních sítích nebo videohovorů. Jejich cílem je uspokojit své sexuální fantazie. K tomu dochází sdílením sexuálně explicitních materiálů, konverzace se sexuálním podtextem a videohovory se sexuálními aktivitami. Tento typ interakce je označován jako kybersex.

b) *Pachatelé, kteří chtějí navázat sexuální kontakt ve skutečném světě*

Do této skupiny spadají ti pachatelé, kteří se snaží získat důvěru mladistvého prostřednictvím internetu s cílem se osobně setkat. Během online komunikace se snaží oběť zmanipulovat, poskytují falešnou emocionální oporu, slibuje dárky či výhody. V porovnání s první skupinou jsou tyto mnohem nebezpečnější, neboť jejich cílem je fyzické zneužití dítěte.³³

³³ BRIGGS, P., SIMON, W. T., SIMONSEN, S. An exploratory study of Internet-initiated sexual offenses and the chat room sex offender: has the Internet enabled a new typology of sex offender? [online]. Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 2011, roč. 23, č. 1, s. 72–91 [cit. 2025-03-02]. Dostupné z WWW: <https://www.researchgate.net/publication/47429278_An_Exploratory_Study_of_Internet-Initiated_Sexual_Offenses_and_the_Chat_Room_Sex_Offender_Has_the_Internet_Enabled_a_New_Typology_of_Sex_Offender>.

5 Sociální sítě

Jedná se o online platformy, které umožňují uživatelům celou řadu možností práce s online obsahem. Uživatelé sociálních sítí mohou buď to sledovat obsah, který sdílí ostatní nebo také vytvářet a sdílet své vlastní příspěvky. Příspěvek může být fotografie, video, text či nějaká grafika. Mimo sdílení příspěvků můžeme také komunikovat s uživateli pomocí soukromých zpráv. Na sociálních sítích jsou připojeni lidé z celého světa, kteří sdílí své zájmy, zážitky, myšlenky a podobně.³⁴

Sociální sítě mají významný vliv na tento proces, protože mladiství na nich mohou narazit na obsah, který by pro ně měl být ještě tabu. Díky těmto platformám, kde je prakticky vše na dosah ruky, mohou mladí lidé experimentovat s věcmi, o kterých nemají dostatečné povědomí, a to i ve věku, kdy je takové chování nezákonné. Navíc se mohou setkat s požadavky od starších osob, které po nich mohou chtít intimní videa nebo fotografie. Tyto žádosti mohou mladistvé uvést do situací, které jsou pro ně nebezpečné a zneužitelné, aniž by si to plně uvědomovali.

V posledních letech se seznamování s novými lidmi převedlo do online světa a lidé se častěji a snáze seznamují prostřednictvím sociálních sítí než v reálném světě. To představuje výhody, jako je širší nabídka možností pro seznámení, ale zároveň přináší mnoho rizik pro mladistvé. Nejen, že mladiství by měli používat sociální sítě od určitého vyššího věku kvůli dostupnosti citlivého obsahu na internetu, ale i z hlediska bezpečí. Na internetu, lze vystupovat pod anonymitou, a mladiství si nemusí být vědomi, že na druhé straně obrazovky může sedět úplně jiný člověk, než za kterého se na síti vydává. Může se jednat o osobu starší, mladší, jiného pohlaví nebo někoho, kdo má úplně jiné úmysly, než si myslí mladý člověk.

Obecně internet a sociální sítě jsou plné sexuálního materiálu a je jednoduché se k němu dostat. Díky anonymnímu prostředí internetu mohou mladiství snadno experimentovat se svou identitou a navazovat nové kontakty, což může být přínosné, ale také rizikové. Mladiství se zde mohou setkat s obsahem, který pro ně není věkově vhodný, ať už při cíleném vyhledávání, nebo náhodně prostřednictvím algoritmů, reklam či sdílených příspěvků. Internet jim umožňuje nejen získávat informace o sexualitě a vztazích, ale také komunikovat s ostatními uživateli – vrstevníky, odborníky, ale i cizími lidmi, jejichž úmysly nemusí být vždy bezpečné. Tato snadná dostupnost pak

³⁴ KOPECKÝ, K., KREJČÍ, V. Sociální sítě: úvod do problematiky. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2023, s. 17. ISBN 978-80-244-6369-8.

může ovlivnit jejich vnímání sexuality, vztahů i vlastního sebeobrazu, a pokud chybí adekvátní osvěta a ochranné mechanismy, může vést k nebezpečným situacím.³⁵

Rizikem sociálních sítí je možnost upravování fotografií a jejich následné zveřejnění na platformách. Obzvláště mladiství využívají různé filtry a editační nástroje nejen k vylepšení svého vzhledu, ale i k vytváření více sexualizovaných verzí sebe sami. Tento trend může být motivován tlakem okolí, snahou odpovídat ideálům propagovaným na sociálních sítích nebo touhou získat pozornost.

V kontextu kyberšikany mohou být upravené či jinak manipulované fotografie zneužity k vydírání, ponižování nebo šíření bez souhlasu obětí. Častými příklady jsou montáže do explicitního obsahu, tvorba deepfake videí nebo veřejné zesměšňování prostřednictvím sdílení pozměněných obrázků. Takové situace mohou mít závažný dopad na psychiku obětí, narušit jejich sebevědomí a ovlivnit jejich vnímání vlastní sexuality i intimity. Sociální sítě tak sice nabízejí prostor pro sebe prezentaci a kreativní vyjádření, ale zároveň otevírají dveře novým formám kyberšikany, kde vizuální manipulace slouží jako nástroj nátlaku, manipulace nebo pomsty.

5.1 Instagram

Instagram je jednou z nejpoužívanějších sociálních sítí, která umožňuje sdílení fotografií, videí a příběhů ze života. Zároveň nabízí možnost komunikace prostřednictvím soukromých zpráv, komentářů a sdílení příspěvků s uživateli z celého světa. Mnoho mladistvých, zejména dívek, zde zveřejňuje fotografie a videa, kde odhalují své tělo, například v plavkách na dovolené. To však může zvýšit riziko šíření citlivého obsahu, včetně intimních materiálů, které mohou být snadno zneužity. Dalším problémem je tlak na dokonalý vzhled a životní styl, který může negativně ovlivnit sebevědomí a vnímání vlastního těla, zvláště u mladých uživatelů.

5.2 Facebook a messenger

Facebook je jednou z nejstarších sociálních sítí, která umožňuje komunikaci prostřednictvím soukromých zpráv a sdílení příspěvků, jako jsou fotografie, videa, texty či vyjádření pocitů, mezi přáteli. Tuto platformu využívají všechny generace, převážně k udržování kontaktu s přáteli a rodinou. Messenger, který je součástí Facebooku, slouží

³⁵ KRČMÁŘOVÁ, B. *Děti a online rizika: sborník studií*. Praha: Sdružení Linka bezpečí, 2012, s. 137. ISBN 978-80-904920-2-8.

výhradně ke komunikaci prostřednictvím zpráv, hovorů, videohovorů a hlasových zpráv. Umožňuje také sdílení fotografií a videí v soukromých konverzacích, což může představovat určité riziko z hlediska šíření citlivého obsahu.

Facebook a Messenger mohou být zneužity k různým formám kyberšikany s intimním nebo sexuálním podtextem. Na základě toho, že sociální síť používají všechny generace a je zde opět možnost vytvoření falešného profilu jako na každé jiné platformě. Uživatelé zde sdílejí fotografie, videa a osobní informace, které se v rukou agresora mohou stát nástrojem manipulace, vydírání či veřejného ponížení. Messenger navíc umožňuje kontaktování cizími osobami, což zvyšuje riziko nevyžádaných sexuálních zpráv, nátlaku na zasílání intimních materiálů nebo jejich šíření bez souhlasu oběti. Díky rychlému a snadnému sdílení obsahu je obtížné takové materiály odstranit.

5.3 Snapchat

Jedná se o platformu, která umožňuje komunikaci prostřednictvím sdílení fotografií a videí s nastavením časově omezené viditelnosti. Mnoho uživatelů se mylně domnívá, že po uplynutí nastaveného času se sdílený obsah vymaže, avšak příjemce si jej může snadno uložit například pomocí snímku obrazovky. Tato sociální síť je oblíbená zejména mezi mladistvými, kteří ji využívají k neformální komunikaci a sdílení osobního obsahu. Právě dočasná viditelnost obsahu může vést k menší opatrnosti při sdílení intimních materiálů, což zvyšuje riziko jejich nechtěného uchování, šíření nebo zneužití. Snapchat umožňuje přidávání neznámých lidí z celého světa, což může usnadnit sdílení citlivého obsahu s cizími osobami a zvýšit riziko sextingu nebo jiné formy online manipulace.

5.4 TikTok

TikTok je jednou z nejpoužívanějších aplikací v České republice, ale i ve světě. Jedná se o platformu, kde převážně mladiství natáčejí a sdílejí krátká videa s hudbou či různými zvukovými efekty. Díky propracovanému algoritmu se videa mohou rychle rozšířit mezi široké publikum, což přináší nejen možnost zviditelnění a popularity, ale i riziko nechtěné virální pozornosti. TikTok je často využíván ke zviditelnění na internetu, a to díky sdílení obsahu, který je aktuálně populární. Možnost veřejného sdílení videí však zároveň zvyšuje pravděpodobnost šíření nevhodného obsahu. TikTok

rovněž umožňuje komunikaci s neznámými lidmi prostřednictvím komentářů, soukromých zpráv nebo živých vysílání, což může vystavit mladistvé riziku.

5.5 Tinder a jiné seznamovací aplikace

Jak už z názvu vyplývá, jedná se o aplikace pro seznamování a navazování nových kontaktů. Každý uživatel ji využívá s jiným záměrem – někteří hledají partnera či partnerku, jiní krátkodobou známost, přátelství nebo nezávaznou konverzaci. V některých případech mohou být také zneužity k manipulaci a vylákání intimních materiálů. Tyto platformy, jako například Tinder nebo Badoo, fungují na principu vzájemného lajkování profilů, což znamená, že komunikaci mohou navázat pouze lidé, kteří o sebe projeví zájem. Tento typ sociálních sítí je sice určen pro osoby starší 18 let, ale není složité, aby se na ně dostala i osoba mladší a vydávala se za starší. To s sebou přináší mnoho rizik a posílání intimního materiálu je zde poměrně běžné, což může vést k jejich nechtěnému šíření nebo zneužití. Anonymita a snadná dostupnost těchto platforem zároveň umožňuje predátorům oslovovat nezletilé uživatele, což může mít vážné důsledky.

6 Trestně právní aspekty kyberšikany

Český trestní zákoník č. 40/2009 Sb. (dále jen TZ) pojem kyberšikana přímo nedefinuje ani pro něj nestanovuje specifický trest. Trestný čin se posuzuje podle TZ a na základě protiprávního jednání pachatele za který je potom stíhán. S kyberšikanou mohou být podle TZ spojené trestné činy:

- **Vydírání §175**

Pod nátlakem násilí nebo výhružky, donutit osobu k určitému jednání, které by jinak neudělala za normálních okolnostech.

- **Neoprávněné nakládání s osobními údaji §180**

Pokud někdo manipuluje (sdílí, shromažďuje) s osobními údaji někoho jiného úmyslně nebo z nedbalosti bez jejího souhlasu.

- **Poškozování cizích práv §181**

Někdo někoho uvede v omyl nebo využije jeho neznalosti a tím mu způsobí právní nebo jinou vážnou újmu.

- **Pomluva §184**

Jedná se o úmyslné šíření nepravdivých informací o jiné osobě, které ji může poškodit pověst nebo ji vystavit veřejnému opovržení.

- **Sexuální nátlak §186**

Nátlak k sexuálnímu chování proti jeho vůli.

- **Pohlavní zneužití §187**

Jedná se o jakýkoliv sexuální kontakt s dítětem mladší 15 let.

- **Šíření pornografie §191**

Činnost, kdy dochází k prodeji, dovozu, vývozu nebo jiným způsobem šíření materiálů, které obsahují nezletilé dítě v sexuálních situacích nebo k tomuto materiálu umožnit přístup mladistvým.

- **Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií §192**

Shromažďování, šíření či výroba materiálů které zobrazují dětskou pornografii (tedy nezletilé v sexuálních situacích).

- **Zneužití dítěte k výrobě pornografie § 193**

Spočívá v tom, že někdo zneužije dítě, aby vytvořilo pornografické snímky či videa.

- **Svádění k pohlavnímu styku §202**

Navádění dítěte mladší 15 let, aby prováděl sexuální aktivity osobně nebo online.

- **Nebezpečné vyhrožování §353**

Někdo někomu vyhrožuje násilím nebo, že mu způsobí jinou vážnou újmu, kdy v něm vyvolá pocit strachu o život, zdraví.

- **Nebezpečné pronásledování §354**

Tzv. Stalking, jedná se o opakované obtěžování sledováním, nevyžádanými zprávami, telefonáty, vyhrožování že někomu ublíží, což vyvolá pocit strachu.³⁶

6.1 Mladistvý pachatel

Mládeží se rozumí osoba do věku 18 let, přičemž ji můžeme rozdělit do dvou skupin. Protiprávní jednání v oblasti mládeže řeší zákon o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb., který specifikuje pravidla pro stíhání a opatření vůči těmto osobám.

³⁶ ČESKO, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Dítě – osoba mladší 15 let, která není trestně odpovědná, avšak potrestaná být může

Mladistvý – osoba starší 15 let a mladší 18 let, která je trestně odpovědná za své jednání

Osoby mladší 15 let sice nejsou trestně odpovědné podle TZ. To ale neznamená, že by jejich škodlivé jednání zůstane bez postihu. Tato skupina pachatelů se dopouští tzv. činu jinak trestného. Podle zákona č. 89/2012 Sb. jim může být uloženo výchovné nebo ochranné opatření. Na rozdíl od dítěte je mladistvý trestně odpovědný za své škodlivé jednání podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže č.218/2003 Sb. Zákon stanovuje, že mladistvý se dopustí provinění, nikoliv trestného činu. Mladistvý je za své jednání odpovědný, pokud v době spáchání byl dostatečně rozumově či mravně vyspělý, kdy mohl poznat ovládat své jednání a byl si vědom protiprávního jednání. V rámci provinění může být mladistvým uloženo opatření. Tento způsob potrestání má sloužit jako trest s cílem nápravy chování mladistvých a zároveň předejít recidivě v dospělosti.

- výchovná opatření (př. dohled probačního úředníka, výchovné povinnosti, výchovné omezení)
- ochranné opatření (př. ochranné léčení, zabránění věci/majetku, ochranná výchova)
- trestné opatření (př. peněžitý trest, obecně prospěšné práce, domácí vězení, zákaz vstupu na sportovní nebo společenské akce, trest odnětí svobody podmíněné odložení na zkušební dobu s dohledem nebo bez) ³⁷

6.2 Dospělý pachatel z právního hlediska

Z pohledu trestního práva se za dospělou osobu považuje osoba starší 18 let. Jedná se o osobu trestně odpovědnou, tedy pokud se dopustí protiprávního jednání, může být stíhána a potrestána podle TZ za jednání. Trest, který bude uložen osobě, stanoví orgány činné v trestním řízení dle trestního zákoníku na základě závažnosti a okolnostech jednání. Každý trestný čin má stanovené rozmezí trestní sazby, která může zahrnovat různé sankce, od peněžitých trestů až po tresty odnětí svobody, v závislosti na závažnosti činu. U dospělých pachatelů se právní systém zaměřuje na jejich plnou odpovědnost za spáchané činy a na prevenci od další trestné činnosti. ³⁸

³⁷ ČESKO, Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>>.

³⁸ ČESKO, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

7 Prevence a bezpečné chování na sociálních sítích

Děti tráví na sociálních sítích více svého volného času než s přáteli někde venku na hřišti či parku. Proto prevence je dnes nezbytnou povinností. Kyberšikana z internetu nikdy nezmizí, a proto je důležité ji předcházet.

Podle českých výzkumů se kyberšikana a šikana vyskytují v rozmezí od 10 % do 56 %, což dokazuje, jak je prevence ve školním prostředí více než nutná. V rámci preventivních přednášek se často využívá metoda, která má zastrašit mladistvé. Tato metoda se snaží vysvětlit důsledky jejich jednání, co může hrozit například, když někomu zašlou intimní fotografii, zahájí konverzaci s cizí osobou nebo jak by mohla dopadnout osobní schůzka s cizím člověkem. Školy by do výuky měly zahrnout programy, díky kterým by studenti rozpoznali rizikové situace, například při komunikaci s cizími lidmi nebo při sdílení citlivých informací. Důležité je také podporovat otevřenou komunikaci, kde se studenti cítí v bezpečí a mohou sdílet své obavy a osobní zkušenosti bez strachu z posměchu nebo odsouzení.³⁹

7.1 Prevence

Jedním z nejúčinnějších způsobů prevence je včasné varování dětí před manipulativními a nebezpečnými osobami v online prostředí. Stejně jako byli děti v minulosti učeny, aby si nebraly sladkosti od cizích lidí na ulici, by měly být i dnes vedeny k opatrnosti ve virtuálním prostoru. Rodiče by proto měli srozumitelnou a důslednou formou vysvětlovat dětem rizika spojená s komunikací s neznámými osobami na internetu a aby neposílali žádné intimní fotografie nikomu. Tohle téma by se mělo s dětmi probírat už od dětství. Mladší dítě se totiž více zajímá a ptá, zatímco teenager si asi těžko převeze nějakou radu od rodičů k srdci.⁴⁰

V rámci prevence ve spolupráci s Policií České republiky se spojil jeden známý youtuber a natočil video na téma sexting. Toto video by mělo sloužit jako preventivní nástroj v rámci přednášek na základních školách, zaměřených na tuto problematiku. Tento youtuber se zabývá natáčením her a sleduje ho velká část mladší populace. Video bylo zveřejněno i na jeho YouTube kanále a dále bude použito v rámci preventivních

³⁹ E-BEZPEČÍ. Prevence kyberšikany [online]. 6. 12. 2011 [cit. 2025-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rodice-ucitele-zaci/361-prevence-kybersikany>>.

⁴⁰ ECKERTO VÁ, L. DOČEKAL, D.. Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče. Brno: Computer Press, 2013, s. 47. ISBN 978-80-251-3804-5.

přednášek Policie ČR, jak jsem již zmínila. Ve videu je zobrazen celý průběh sextingu a na konci jsou zdůrazněna základní pravidla pro bezpečnost.

7.2 Preventivní projekty

Česká republika má celou řadu projektů, který se zabývají tématy a vzděláním všech věkových kategorií v této oblasti. Také se řadí mezi špičky v oblasti prevence kriminality v celé Evropě. Jak už jsem zmínila existuje celá řada projektů a mezi ty nejznámější patří Seznam se bezpečně! E-Bezpečí, Safer Internet Centrum CZ a mnoho dalších. Projekty jsou určeny pro vzdělávání nejen mládeže, ale i rodičů a učitelů.

7.2.1 Seznam se bezpečně!

Tento projekt vznikl na základě kampaně portálu seznam.cz, s cílem informovat veřejnost o rizicích spojených s navazováním nových kontaktů přes internet. V rámci projektu byly natočeny 3 dokumenty s názvy – Seznam se bezpečně!, Seznam se bezpečně 2! a Seznam se bezpečně 3!. Tyto dokumenty byly vytvořeny v rámci prevence jako učební pomůcka pro školy. První dokument se zaměřuje na rizika spojená s komunikací s cizími lidmi na internetu. V druhém díle vzhledem ke změnám chování uživatelů na internetu bylo zaměřeno na dětskou prostituci, sociální inženýrství a také rizika online seznamování. Třetí díl byl určen především rodičům a upozorňuje na případy sexuálního zneužívání dětí na internetu. Od bývalého prezidenta České republiky Miloše Zemana získal ocenění Zlatý záchranný kříž.

7.2.2 E-Bezpečí

Projekt E-Bezpečí se zaměřuje na prevenci a vzdělání, která jsou spojena s rizikovým chováním na internetu. Projekt se zabývá celou škálou témat, jako je kyberšikana, phishing, sexting, kyberstalking nebo zneužití osobních údajů na internetu. Projekt se zaměřuje na všechny cílové skupiny. Děti jsou nejrizikovější skupinou, a proto se projekt zaměřuje na jejich ochranu a prevenci rizik virtuální komunikace. Také je důležité vzdělávat rodiče a učitele, protože této problematice není ve školách věnována dostatečná pozornost. Preventivní program má celkem 4 části a každý se zaměřuje na jinou skupinu lidí, jedná se o žáky 1. Stupně základní školy, žáky 2. stupně základní školy a žáky střední školy, učitelé a rodiče, outdoorové preventivní aktivity. Mezi hlavní metody vzdělávání patří interaktivní workshopy pro žáky, certifikovaná školení pro pedagogy a rodiče a další vzdělávací programy, které pomáhají

zvyšovat povědomí o bezpečném používání internetu.⁴¹ V rámci projektu vznikla anonymní bezplatná poradna, kde mohou o pomoc či radu napsat osoby, které se potýkají s vyhrožováním či vydíráním přes internet. S poradnou spolupracuje i Policie ČR.⁴²

7.2.3 Safer Internet Centrum ČR

Jedná se o národní centrum pro bezpečnější internet, které realizuje preventivní a intervenční programy. Tohoto projektu jsou součástí celkem 4 organizace: CZ.NIC, Linka bezpečí, Dětské krizové centrum a vzdělávací program JSNS (vzdělávací program organizace Člověk v tísni). Zaměřují se na děti, učitele a rodiče a jejich vzdělání v oblasti bezpečného používání internetu. Poskytují zdarma službu pro oběti kyberšikany, sextingu a dalších rizik na internetu. Služby jsou poskytovány prostřednictvím telefonu, chatu nebo i e-mailu. Dětské krizové centrum poskytuje odbornou pomoc psychologů dětem a rodinám, které se ocitly v situacích sexuálního zneužívání nebo zanedbávání.⁴³

7.3 Pravidla bezpečného chování na internetu

- 1) Neposkytovat osobní údaje (adresu bydliště, telefonní číslo, hesla k účtům,.)
- 2) Nedopisovat si na internetu s neznámými osobami
- 3) Nesdělovat hesla ani kamarádům, natož někomu cizímu na internetu
- 4) Neposílat / nesdílet intimní materiály
- 5) Neprovozovat videohovory s cizí osobou
- 6) Nevyhovuje ti způsob konverzace, ukonči ji nebo si osobu zablokuj
- 7) Vše, co je na internetu nemusí být pravdivé
- 8) Pokud tě něco na internetu vystraší nebo zarazí, sděl to dospělému člověku
- 9) Pokud narazíte na nepatřičné materiály, ihned opusťte stránku.
- 10) Nedomlouvat si osobní setkání s neznámými lidmi ze sociálních sítí
- 11) Neprovozovat kybersex za peníze ⁴⁴

⁴¹ E-BEZPEČÍ. O projektu [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, © 2024 [cit. 5. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/o-projektu/oprojektu>>

⁴² ECKERTO VÁ, L. DOČEKAL, D. Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče. Brno: Computer Press, s. 183. ISBN 978-80-251-3804-5.

⁴³ Bezpečný internet. O nás. [online]. [cit. 2025-03-06]. Dostupné z: <https://bezpecnyinternet.cz/cs/o-nas/>

⁴⁴ ECKERTO VÁ, L. DOČEKAL, D.. Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče. Brno: Computer Press, 2013, s. 36-37. ISBN 978-80-251-3804-5.

8 Výzkumná část a charakteristika zkoumaného souboru

Tato kapitola bude věnována empirickému výzkumu, který byl zaměřen na žáky druhého stupně základních škol (dále jen ZŠ) a studenty středních škol (dále jen SŠ). Vedlejší cíl je zaměřen na nový a aktuální problém, kterým je umělá inteligence. Jak velký je to problém a zda se mladiství setkali s jejím zneužitím. Druhým vedlejším cílem je navrhnout efektivní opatření, která by mohla minimalizovat rizika tohoto problému.

Výzkum byl prováděn prostřednictvím kvantitativního dotazníkového šetření, kde na otázky odpovídali žáci druhého stupně na ZŠ a studenti SŠ. Dotazníky byly rozeslány e-mailem 39 základním a středním školám v Jihočeském kraji s žádostí o spolupráci. Vzhledem k tomu, že školy na tuto výzvu nereagovaly a odpovědi byly anonymní, nelze přesně určit, z jakých konkrétních škol respondenti pocházeli. Výsledky tedy ukazují odpovědi žáků a studentů, kteří se dobrovolně zapojili do šetření.

Dále se naskytla možnost udělat kvalitativní rozhovor s odborníkem Martinem Kožíškem, který se už několik let zabývá problematikou a prevencí bezpečnosti na internetu. Dotazníkové šetření poskytne přehled o zkušenostech mladých lidí s kyberšikanou a jejich postojích k této problematice, zatímco odborný rozhovor nabídne hlubší vhled a možnost porovnání získaných dat s expertním pohledem.

8.1 Metoda výzkumu

K provedení výzkumné části byl vytvořen anonymní dotazník, který obsahoval celkem 18 otázek, z toho dvě byly otevřené a dobrovolné. Dotazník byl vytvořen v elektronické podobě v programu google docs. Otázky byly zaměřeny na zkušenosti respondentů s kyberšikanou související s intimními fotografiemi, jejich povědomí o problematice a preventivních opatřeních.

První část obsahovala základní informace o respondentovi, jako je věk, pohlaví a jakou školu navštěvuje. Druhá část byla zaměřena na zjištění, kolik respondentů se stalo obětí kyberšikan a jaké s ní mají osobní zkušenosti. Třetí část se zaměřuje na specifické otázky týkající se intimních fotografií a kyberšikan. Cílem bylo zjistit, zda se respondenti setkali s žádostmi o intimní fotografie, zda je někdy poslali, a jaký byl následek. Dále bylo zjišťováno, zda respondenti mají povědomí o rizicích spojených s umělou inteligencí, konkrétně s vytvářením falešných intimních fotografií a jak by reagovali, kdyby někdo vytvořil jejich falešnou intimní fotografii. Čtvrtá část

dotazníku se zaměřila na prevenci a bezpečnost na sociálních sítích. Bylo se ptáno, zda respondenti chrání své soukromí na sociálních sítích, jak by reagovali na kontakt od cizí osoby a zda považují za důležité, aby školy vzdělávaly žáky o bezpečnosti na internetu a prevenci kyberšikany. Poslední otázky se věnovaly návrhům na zlepšení prevence kyberšikany ve školách, kde respondenti mohli vyjádřit své názory na to, co by mělo být v této oblasti zavedeno. A nakonec byla přidána otevřená otázka, ve které respondenti mohli sdílet své osobní zkušenosti s kyberšikanou.

8.2 Stanovení hypotéz

Hypotéza č. 1 předpokládá, že většina respondentů neví, jak by reagovali, kdyby někdo vytvořil jejich falešnou intimní fotografii.

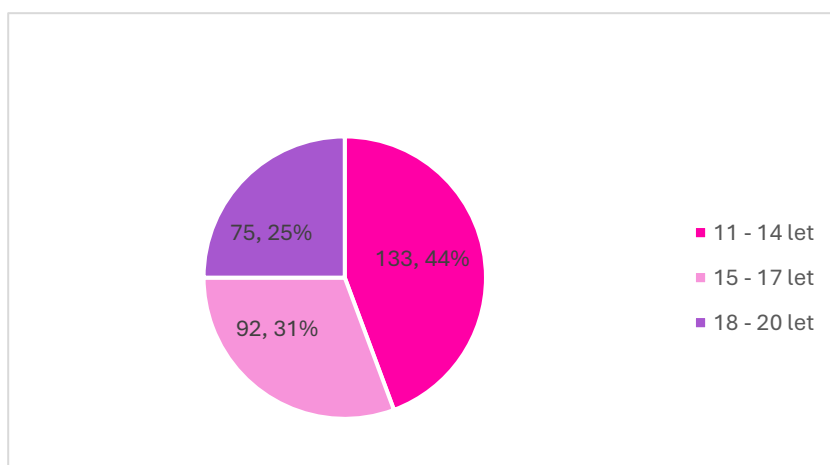
Hypotéza č. 2 předpokládá, že, žádosti o intimní fotografie častěji přicházejí od chlapců než od dívek.

Hypotéza č. 3 předpokládá, že respondenti byli častěji osloveni cizí osobou než vrstevníky, aby zaslali svou intimní fotografii

Hypotéza č. 4 předpokládá, že více než 40 % respondentů poslalo svou intimní fotografii někomu.

8.3 Vyhodnocení dotazníku

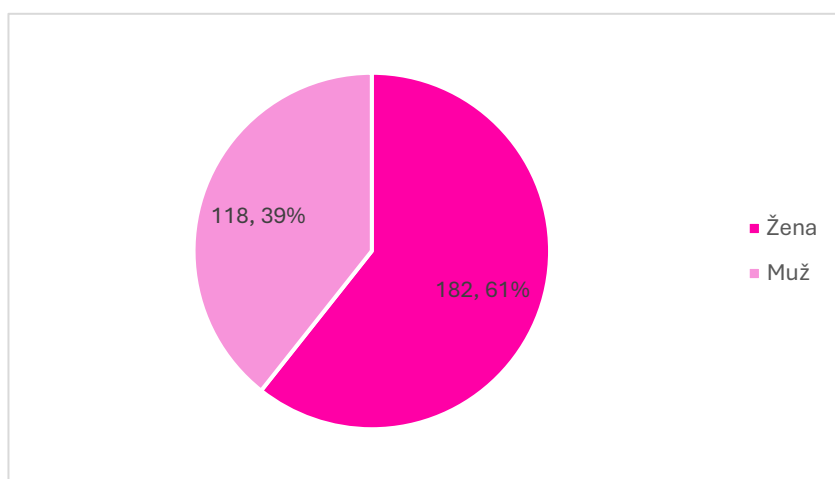
Graf č. 1 Jaký je váš věk ⁴⁵

⁴⁵ Vlastní výzkum 2025

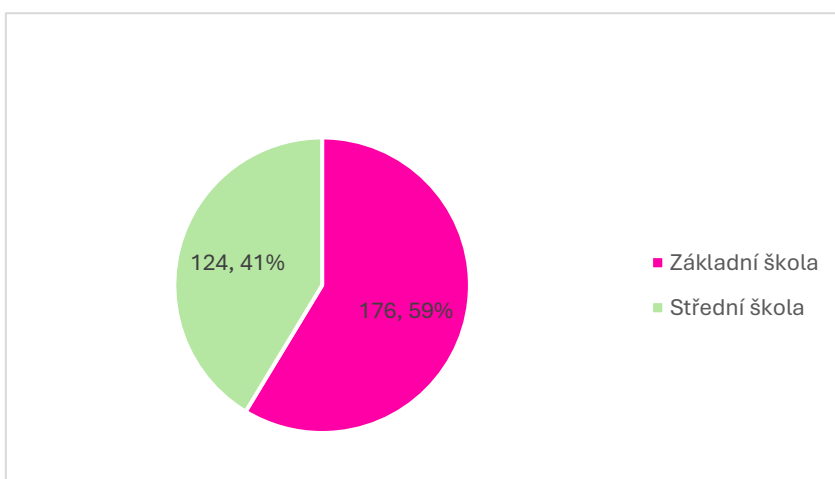
Dotazník vyplnilo celkem 300 respondentů. Největší skupinu tvořili žáci ve věku 11–14 let, kteří představovali 44 % (133) odpovědí. Dalších 31 % (93) respondentů spadalo do věkové kategorie 15–17 let a zbývajících 25 % (75) bylo ve věku 18–20 let.

Graf č. 2 Jaké je vaše pohlaví ⁴⁶

Na vyplňování dotazníků se podílelo více žen než mužů. Konkrétně 182 (61 %) respondentek a 118 (39%) respondentů.

Graf č. 3. Jakou školu navštěvujete ⁴⁷

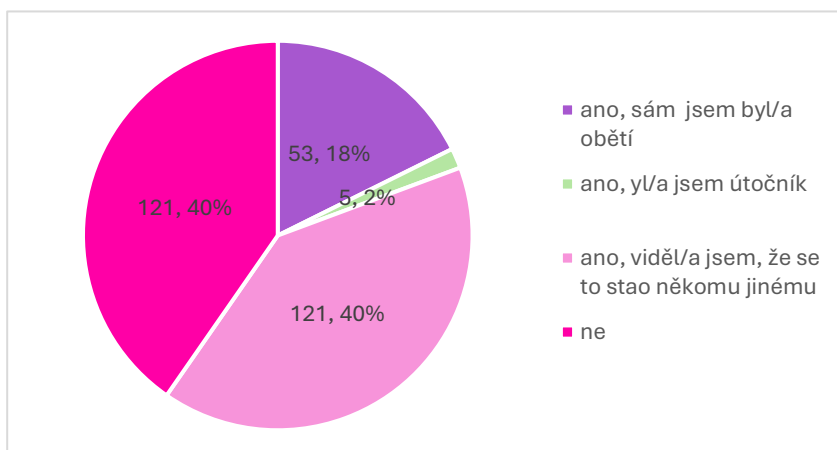

⁴⁶ Vlastní výzkum 2025

⁴⁷ Vlastní výzkum 2025

Dotazník vyplnila větší část respondentů ze základní školy, tedy jedná se o 59 % (176) respondentů, a zbytek, tedy 41 % (124), tvořili respondenti ze středních škol.

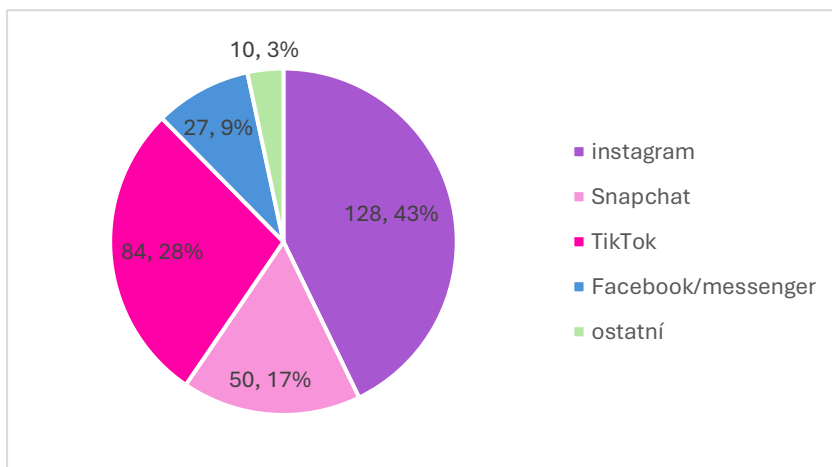
Graf č. 4. Setkal/a jste se někdy s kyberšikanou na sociálních sítích ⁴⁸

Graf ukazuje, že s kyberšikanou na sociálních sítích se setkala více než polovina respondentů, zatímco 40 % (121) uvedlo, že s ní žádnou zkušenost nemá, což lze považovat za pozitivní výsledek. Přímo obětí se stalo 18 % (53) respondentů, zatímco 40 % (121) bylo svědkem kyberšikany vůči někomu jinému. Pouze 2% (5) respondentů přiznalo, že se sami dopustili kyberšikany, avšak vzhledem k celkovému počtu 300 respondentů je možné, že skutečný počet útočníků je vyšší, jelikož ne každý může být ochoten se k takovému chování přiznat. Tyto údaje naznačují, že kyberšikana je na sociálních sítích poměrně rozšířeným problémem, přičemž většina respondentů se s ní setkává spíše jako svědci než jako přímé oběti či útočníci.

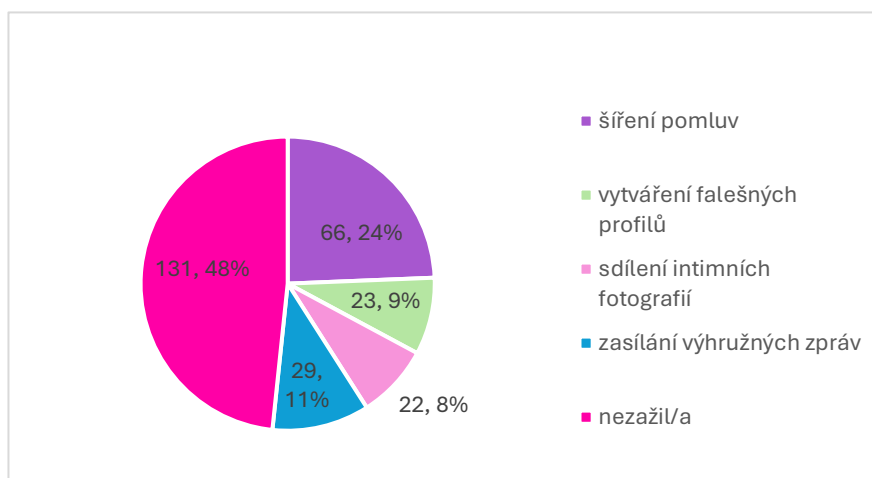
⁴⁸ Vlastní výzkum 2025

Graf č. 5 Které sociální sítě považujete za nejvíce rizikové z hlediska kyberšikany ⁴⁹

U této otázky měli respondenti možnost vybírat ze čtyř nejvíce používaných sociálních sítí, přičemž byla také možnost uvést jinou sociální síť, kterou považují za rizikovou z hlediska kyberšikany. Pouze 10, neboli 3 % respondentů zmínilo jiné sociální sítě, než které byly na výběr. Mezi ostatní zmíněné sítě patřily Discord, Omegle, Lidé.cz, Telegram, WhatsApp, YouTube a Roblox. Nejvíce rizikovou sociální sítí podle respondentů byl Instagram, následovaný TikTokem. Jako nejméně rizikovou sociální sítí pak respondenti označili Facebook a Messenger.

Graf č. 6 Pokud ste zažil/a kyberšikanu, o jaký typ šlo ⁵⁰

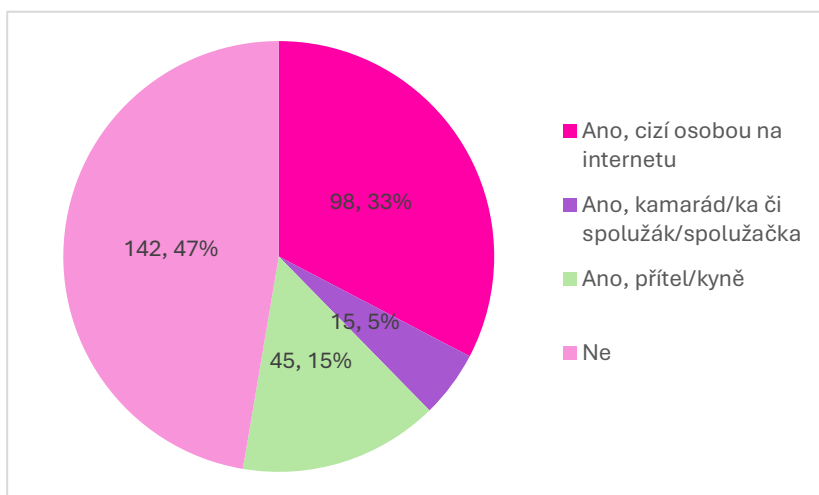

⁴⁹ Vlastní výzkum 2025

⁵⁰ Vlastní výzkum 2025

Na tuto otázku odpovědělo celkem 271 respondentů, přičemž 48 % (131) z nich uvedlo, že kyberšikanu nezažili. Tento výsledek je v rozporu s údaji z otázky č. 4, což naznačuje, že respondenti se v některých typech kyberšikany nemusí považovat za oběti. Výsledky ukazují, že nejčastější formou kyberšikany, kterou zažili, bylo šíření pomluv 24 % (66). S vytvářením falešných profilů se setkala pouze 9 % (23) respondentů, 8 % (22) mělo zkušenost s nejzávažnější formou kyberšikany, tj. se sdílením intimních fotografií. Poslední vybranou formou kyberšikany bylo zasílání výhružných zpráv, které označilo 11 % (29) respondentů.

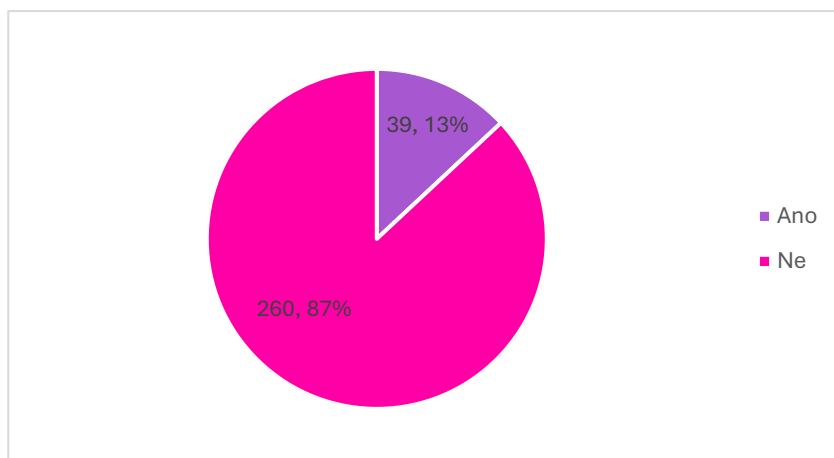
Graf č. 7 Požádal Vás někdy někdo o zaslání vaší intimní fotografie ⁵¹

Cílem této otázky bylo zjistit, kolik respondentů bylo vystaveno riziku, kdy je někdo žádal o zaslání intimní fotografie. Z odpovědí vyplývá, že téměř polovina (47 %, 142) respondentů byla požádána jinou osobou o zaslání intimní fotografie. Nejvíce respondentů, konkrétně 33 % (98), bylo požádáno cizí osobou. Zajímavý a překvapivý je údaj, že pouze 15 % (45) respondentů bylo požádáno o zaslání intimní fotografie svému příteli či přítelkyni, a 5 % (15) bylo požádáno kamarádem nebo kamarádkou.

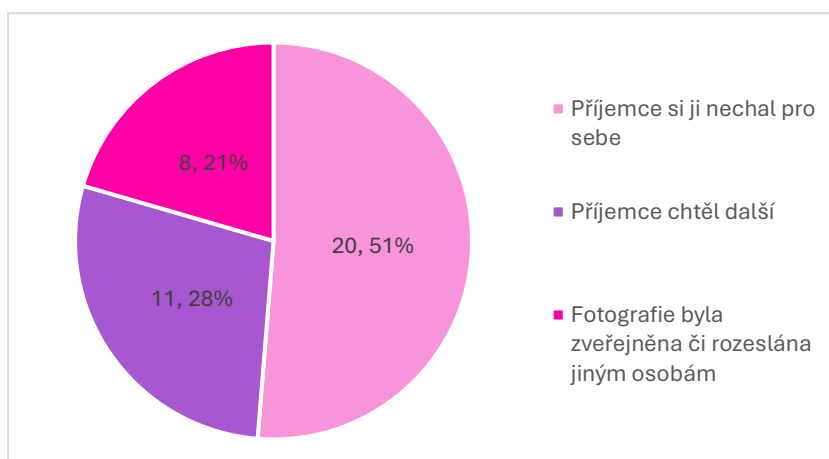
⁵¹ Vlastní výzkum 2025

Graf č. 8 Poslal/a jste někdy svou intimní fotografii někomu na sociálních sítích ⁵²

U této otázky měli respondenti dvě možnosti odpovědi. Až 87 % (260) respondentů uvedlo, že nikdy svou intimní fotografii nikomu neposlali, zatímco 13 % (39) odpovědělo, že ji poslali. Tento výsledek může být pravdivý, ale také není vyloučeno, že někteří respondenti se obávali vybrat jinou odpověď. Nicméně, pokud je tento výsledek pravdivý, je to pozitivní zpráva.

Graf č. 9 Jaký byl následek té poslané intimní fotografie ⁵³

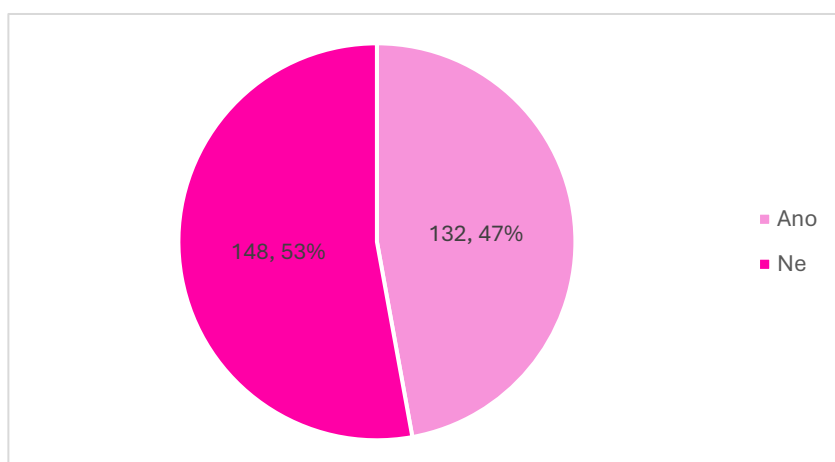
Na základě předchozí otázky, na kterou odpovědělo celkem 39 respondentů, kteří uvedli, že poslali svou intimní fotografii, byly zjištěny následující následky tohoto kroku.

⁵² Vlastní výzkum 2025

⁵³ Vlastní výzkum 2025

51 % (21) respondentů uvedlo, že příjemce si fotografii nechal pro sebe, 28 % (11) uvedlo, že příjemce požadoval další intimní fotografii a 21 % (8) odpovědělo, že fotografie byla zveřejněna nebo rozeslána dalším osobám. Tento rozptyl odpovědí ukazuje různé možné následky sdílení intimních fotografií, od jejich uchování v soukromí až po jejich zneužití.

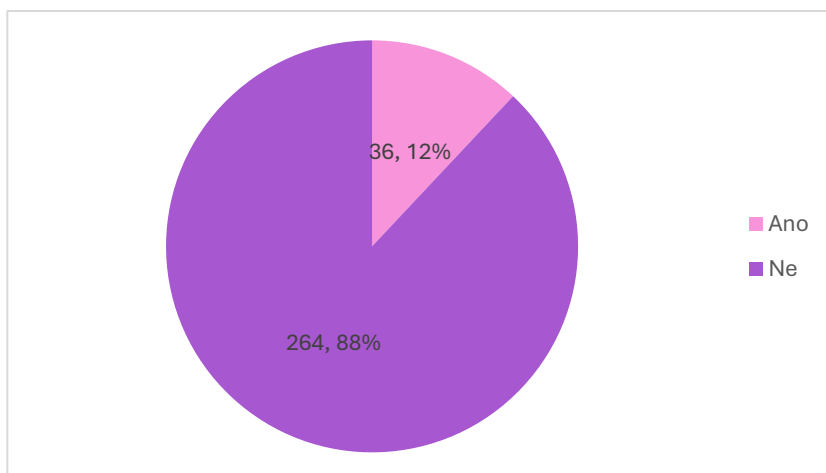
Graf č. 10 Znáte někoho, kdo byl obětí kyberšikany související s intimními fotografiemi ⁵⁴

Tato otázka měla pouze dvě možnosti odpovědí. 47 % (132) respondentů odpovědělo, že znají někoho ve svém okolí, kdo se stal obětí kyberšikany související s intimními fotografiemi. Zbýlých 53 % (148) respondentů uvedlo, že nikoho takového neznají, což lze považovat za příznivější výsledek.

⁵⁴ Vlastní výzkum 2025

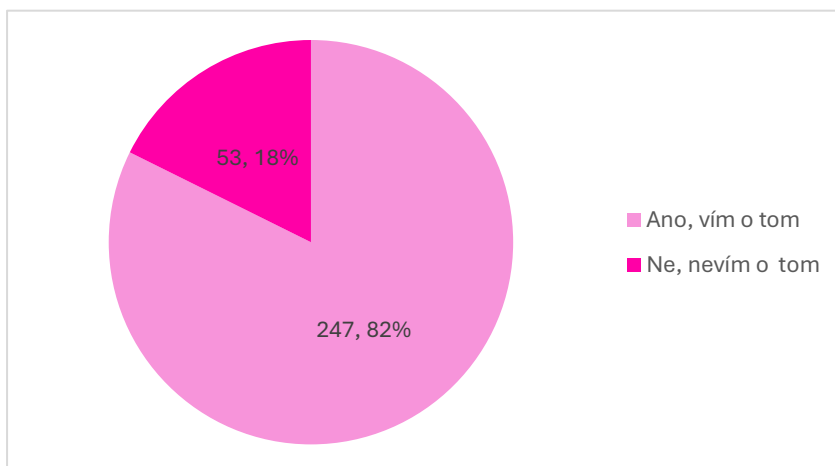
Graf č. 11 Chtěl/a jste někdy po někom, aby vám poslal svou intimní fotografii? ⁵⁵

Tato otázka měla zjistit, zda mladiství často žádají o intimní fotografie, nebo zda se naopak stávají cílem takových žádostí. Na základě odpovědí respondentů je procento těch, kteří požádali o intimní fotografii, nižší, než bylo očekáváno. Z celkového počtu 300 respondentů odpovědělo 12% (36), že někdy požádali někoho o zaslání intimní fotografie

Zajímavým zjištěním je, že větší část respondentů uvedla, že žádosti o intimní fotografie byly častěji podávány muži než ženami. Tato zjištění ukazují, že chlapci častěji žádají dívky o intimní fotografie, než naopak.

Graf č. 12 Víte o tom, že umělá inteligence může být zneužita k tvorbě falešných intimních fotografií ⁵⁶

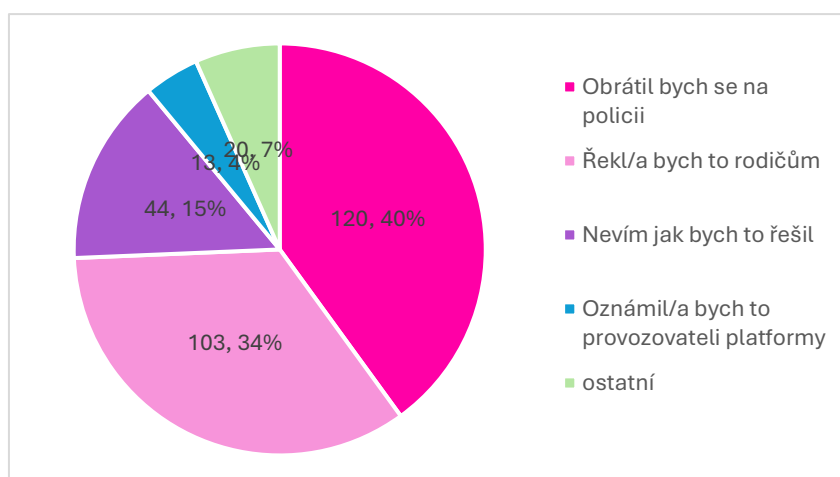

⁵⁵ Vlastní výzkum 2025

⁵⁶ Vlastní výzkum 2025

Tato otázka měla zjistit, zda si respondenti jsou vědomi rizika, že umělá inteligence může být zneužita k tvorbě falešných intimních fotografií. Výsledky ukazují, že většina respondentů, konkrétně 82 % (247), je si tohoto rizika vědoma.

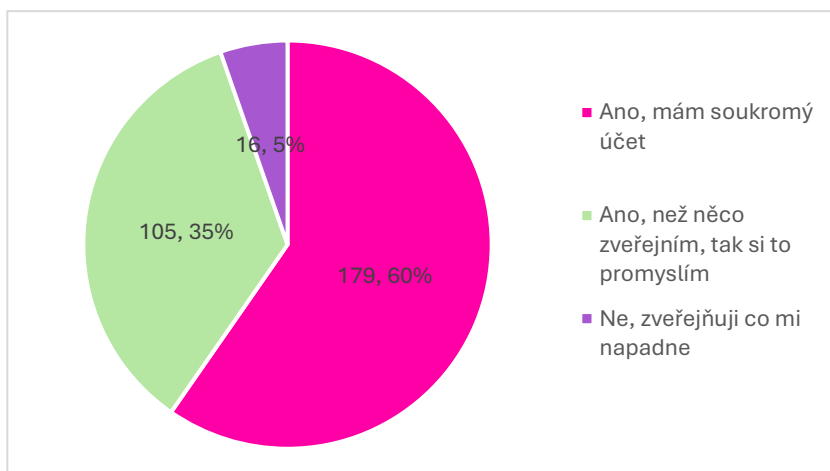
Graf č. 13 Jak byste reagoval/a na to, kdyby někdo vytvořil vaši falešnou intimní fotografii ⁵⁷

Podle odpovědí respondentů by 40 % (120) kontaktovalo policii, 34 % (103) by tuto situaci řešilo s rodiči a 15 % (44) neví, jak by danou situaci vyřešilo. 4 % (13) by incident nahlásilo provozovateli platformy, na které byla fotografie zveřejněna. Zbytek respondentů 7 % (20) v otevřené odpovědi uvedl, že by veřejně prohlásili, že se nejedná o jejich fotografii, ale o falešně vytvořenou, nebo by se s problémem svěřili přátelům či kamarádům

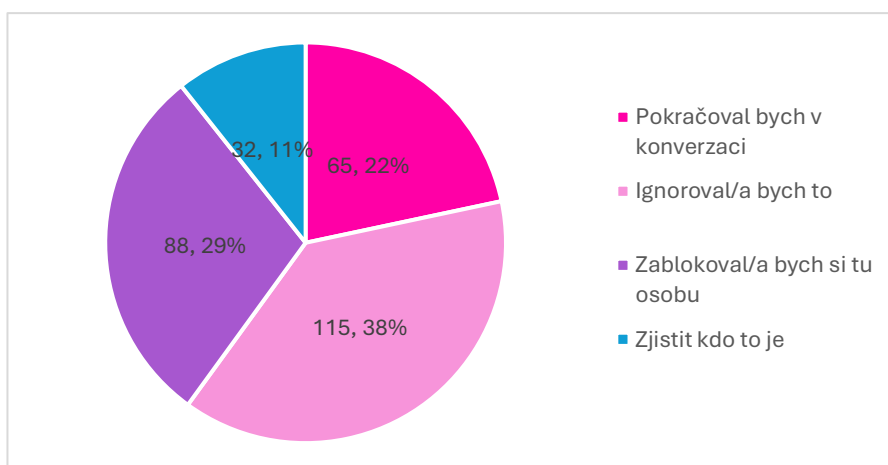
⁵⁷ Vlastní výzkum 2025

Graf č. 14 Chráníte si své soukromí na sociálních sítích ⁵⁸

Cílem této otázky bylo zjistit, zda si respondenti chrání své soukromí na sociálních sítích. Respondenti měli tři možnosti odpovědi. Největší počet odpovědí spadl do kategorie, kde respondenti aktivně chrání své soukromí. Téměř 60 % (179) odpovědělo, že mají soukromý účet na sociálních sítích. Dalších 35 % (105) respondentů uvedlo, že si nejdříve promyslí, co zveřejní. Pouze 5 % (16) respondentů odpovědělo, že zveřejňují vše, co je napadne, aniž by přemýšleli nad možnými riziky a nechrání své soukromí.

Graf č. 15 Jak byste reagoval/a, kdyby vám napsala cizí osoba ⁵⁹

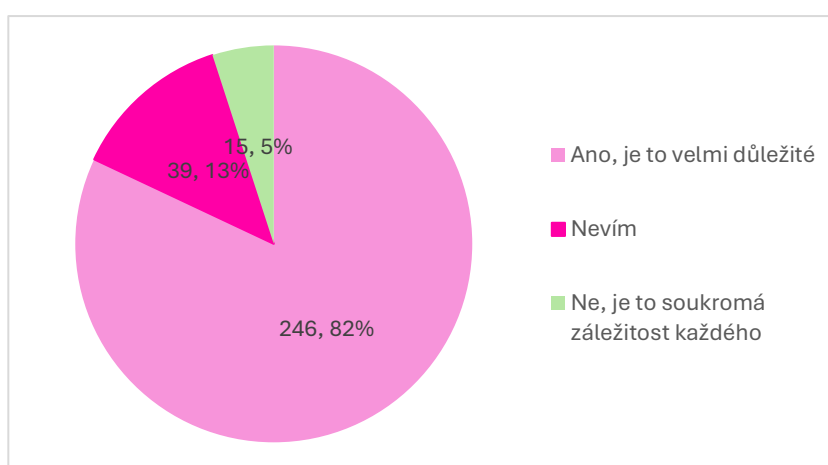

⁵⁸ Vlastní výzkum 2025

⁵⁹ Vlastní výzkum 2025

Respondenti měli tři možnosti odpovědi a jednu otevřenou odpověď. 29 % (88) respondentů by cizí osobu zablokovalo, 38 % (115) by ji ignorovalo a 22 % (65) by pokračovalo v konverzaci. Zbýlých 11 % (32) respondentů uvedlo, že by se nejprve pokusili zjistit, o koho se jedná, a poté by se rozhodli na základě okolností, zda v konverzaci pokračovat.

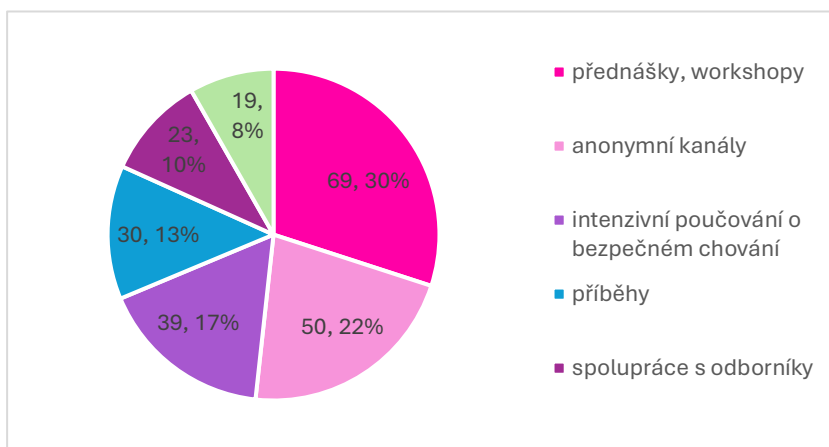
Graf č. 16 Myslíte si, že by školy měly učit žáky o bezpečnosti na sociálních sítích a prevenci kyberšikany ⁶⁰

Tato otázka měla zjistit, zda respondenti považují za důležité, aby školy učily žáky o bezpečnosti na sociálních sítích a prevenci kyberšikany. Výsledky ukazují, že 82 % (246) respondentů souhlasí s tím, že je to velmi důležitá povinnost. Dalších 13 % (39) respondentů uvedlo, že neví, a 5 % (15) se domnívá, že by to mělo být soukromou záležitostí každého jednotlivce.

⁶⁰ Vlastní výzkum 2025

Otázka č. 17 Co si myslíte, že by škola měla učinit v oblasti prevence kyberšikany?

Na tuto otevřenou otázku odpovědělo celkem 230 respondentů. Výsledky ukázaly, že většina z nich považuje za důležité zvýšit povědomí o kyberšikaně. Nejčastěji 30 % (69) respondentů doporučovalo, aby škola pořádala pravidelné přednášky a workshopy na toto téma. Dalších 22 % (50) respondentů by uvítalo zavedení anonymních kanálů pro nahlášení kyberšikany, které by mohly usnadnit sdílení zkušeností a vyhledání pomoci.

Někteří respondenti 17 % (39) navrhovali, aby škola intenzivněji poučovala žáky o bezpečném chování na sociálních sítích a ochraně soukromí. Dalších 13 % (30) doporučovalo využití dokumentů, videí nebo příběhů k pravidelnému informování o nebezpečích kyberšikany. Spolupráci s rodiči a odborníky na preventivních aktivitách navrhlo 10 % (23) respondentů. Dalších 8 % (19) se domnívá, že by se o kyberšikaně mělo více mluvit a měla by se stát součástí pravidelné výuky.

Celkové výsledky ukazují, že žáci vnímají potřebu větší edukace a informovanosti nejen v rámci školních aktivit, ale i prostřednictvím širšího zapojení rodičů a odborníků

Otázka č. 18 Máte nějaké osobní zkušenosti s kyberšikanou, o které byste se chtěl/a podělit? (tato otázka je dobrovolná, nemusíš odpovídat, pokud nechceš)?

Tato otázka byla dobrovolná a umožňovala respondentům podělit se o své zkušenosti s kyberšikanou. Celkem 27 respondentů se rozhodlo podělit o své příběhy. Nejčastěji se jednalo o vydírání intimními fotografiemi, ke kterému docházelo zejména

ve vztazích, kdy jeden z partnerů po rozchodu zneužil získané materiály k manipulaci nebo hrozbám. Někteří respondenti uvedli, že jejich intimní fotografie byly bez jejich souhlasu sdíleny mezi dalšími lidmi, což mělo negativní dopad na jejich psychiku i osobní život. Další častou formou kyberšikany byly pomluvy a falešné účty, které útočníci vytvářeli za účelem šíření nepravdivých informací. Respondenti také zmínili výhrůžky a zastrašování prostřednictvím zpráv, obtěžování od neznámých osob a kyberšikanu v online hrách.

8.4 Rozhovor s odborníkem Martinem Kožíškem

Pro získání odborného názoru a hlubších poznatků byl realizován rozhovor s odborníkem Martinem Kožíškem, který se rizikovému chování na internetu věnuje už od roku 2006. Podílel se na vzniku sociálních sítí Lidé.cz a Spolužáci, kde zaznamenal vznikající rizika pro uživatele. V současnosti působí ve sdružení CZ.NIC, kde vede projekty zaměřené na internetovou bezpečnost, zejména Safer Internet Centrum České republiky. Je spoluautorem publikace Safer Internet for Kids and Youth a aktivně se podílí na osvětě v oblasti online bezpečnosti.⁶¹

S panem Kožíškem byl realizován online rozhovor, který obsahoval celkem osm otázek. Otázky byly zaměřené na klíčové oblasti, které souvisejí s tématem této práce. Zejména motivace mladistvých ke sdílení intimních fotografií, dopady kyberšikany na oběti a jejich prevence. Pozornost byla věnována i hrozbě spojené s umělou inteligencí a jejím zneužíváním k vytváření falešných intimních fotografií. Cílem tohoto kvalitativního výzkumu bylo porovnat výsledky dotazníkového šetření a porovnat s odbornými poznatky pana Kožíška.

Otázka č. 1 - Jaké jsou nejčastější důvody, proč mladiství sdílejí své intimní fotografie?

„Mladí lidé často sdílejí své intimní fotografie nebo jiné materiály, protože je vnímají jako součást vztahu a důkaz důvěry. Dalším častým důvodem je tlak vrstevníků, kdy vidí, že jejich kamarádi něco podobného dělají, a nechtějí vypadat jinak. Bohužel si mnohdy neuvědomují rizika, která s tím souvisejí, a jakmile takový obsah unikne, už jej nelze vzít zpět.

⁶¹ KOŽÍŠEK, Martin. Akademie CZ.NIC – Martin Kožíšek. Akademie CZ.NIC [online]. [cit. 26. března 2025]. Dostupné z WWW: <https://akademie.nic.cz/akademie/lector/89/detail>

Velká část vztahů mladých lidí dnes probíhá výhradně v online prostoru, kde je sdílení intimního obsahu běžnější. Podle průzkumu, který v roce 2022 realizovala Policie ČR ve spolupráci se společností ESET, někdy odeslalo své intimní fotografie nebo videa 14 % dětí a 33 % dospělých. Tento trend v posledních letech narůstá a je alarmující, že sexting se objevuje i mezi dětmi na prvním stupni základních škol. Dětské krizové centrum dokonce vydalo varování o tomto nebezpečném fenoménu a upozornilo na případy, kdy si malé děti na sextingu vytvořily závislost.”

Otázka č. 2 - Jak mohou rodiče, učitelé a vrstevníci nejlépe pomoci obětem kyberšikany? A co naopak rozhodně nedělat?

„Nejdůležitější je oběti ukázat, že v tom není sama. Když se někdo svěří, potřebuje cítit podporu a vědět, že mu věříte a chcete mu pomoci, ne ho soudit. Ideální je situaci společně probrat, shromáždit důkazy, například screenshoty zpráv, zálohu komunikace nebo e-mailů, a poradit se, jak postupovat dál. Některé formy kyberšikany lze nahlásit na sociální síti, v jiných případech je nutné zapojit školu, například při ostrakizaci, nebo dokonce policii v případě vydírání, stalkingu a podobně.

Co rozhodně nepomáhá, je bagatelizování situace větami jako „To přece nic není“ nebo „To přejde.“ Pro oběť je to vážný problém a zlehčování ji může odradit od dalšího sdílení. Stejnou chybou je také okamžitě zakázat internet, protože by se pak mohla bát vám příště cokoli říct. Bohužel v případech nejzávažnější kyberšikany, kdy dochází k nátlaku, vydírání nebo sdílení intimního obsahu, se oběti jen zřídka svěří blízkým. U rodičů je tato ochota pouhá dvě procenta. Místo toho raději vyhledávají online poradny nebo kontaktují linky pomoci.”

Otázka č. 3 - Jaké procento mladistvých podle vašich zkušeností skutečně přizná, že zažilo kyberšikanu? Může být toto číslo ve skutečnosti vyšší?

Z posledních výzkumů víme, že některé formy kyberšikany zůstávají v průběhu let na stejné úrovni, například vydírání, zatímco jiné kolísají. Dostupná data ukazují, že přibližně 20 až 30 procent mladistvých přizná, že zažilo některou z forem kyberšikany. Ve skutečnosti však může být toto číslo mnohem vyšší, protože mnoho dětí o svých zkušenostech nemluví. Často mají strach, že by jim rodiče zakázali sociální síť,

nebo se obávají, že by se jim agresor mohl pomstít. Některé děti si navíc ani neuvědomují, že to, co zažívají, je kyberšikana.

Výzkum profesora Kopeckého z Univerzity Palackého v Olomouci a společnosti Seznam.cz, který byl realizován v roce 2014 na vzorku 28 tisíc dětí, ukázal, že skutečný podíl obětí kyberšikany může dosahovat až 50 procent.”

Otázka č. 4 - Myslíte si, že mladiství jsou dostatečně chráněni na sociálních sítích? Jak by se měla zlepšit jejich ochrana?

„Sociální sítě sice mají určitá pravidla, ale jejich vymáhání je často pomalé a nedostatečné. Někdy se zdá, že některá nařízení spíše chrání provozovatele platforem než samotné uživatele. Formálně je možné se na ně obrátit s jakýmkoli problémem, ale často bez odezvy. Například když dítě nahlásí nevhodný obsah, může trvat dlouho, než dojde k reakci, pokud k ní vůbec dojde. To by se však mělo zlepšit díky nové směrnici DSA, Digital Services Act, která ukládá velkým platformám povinnost efektivněji odstraňovat škodlivý obsah.

Mnoho mladých uživatelů si navíc neví rady s nastavením soukromí, nechávají své profily veřejné a tím se vystavují zbytečnému riziku. Klíčová je proto lepší osvěta v oblasti ochrany dat a bezpečného chování na internetu.

Za nejdůležitější považuji vzdělávání v tématech, jako je ochrana osobních údajů a digitální stopa. Pokud jde o samotné sociální sítě, největší hrozbou nejsou jen kyberšikana nebo nevhodný obsah, ale především mechanismy algoritmů a doručovací systémy. Takzvané králičí nory, které mohou děti vtáhnout do nebezpečného obsahu nebo extrémních názorových bublin, představují jedno z nejzávažnějších rizik nejen pro mladé uživatele, ale i pro společnost jako celek.”

Otázka č. 5 - Jaké jsou největší rizika spojená s intimním a sexuálním chováním mladistvých na sociálních sítích? Jak by se dala zlepšit jejich ochrana?

„Jedním z největších rizik je, že jakmile mladiství jednou něco pošlou nebo zveřejní, ztrácejí nad tím kontrolu. Pokud je materiál nahraný na veřejné místo, obvykle je během prvních tří vteřin vytvořeno pět jeho kopií, a to třeba jen kvůli indexaci nějakých vyhledávacích robotů. Neexistuje žádný nástroj, který by dokázal takové

materiály zcela odstranit. To je možné jen v případě, že se obsah nahlásí okamžitě, ideálně prostřednictvím specializované hotlinky. V České republice funguje národní hotlinka STOPonline.cz, na kterou je každoročně nahlášeno přibližně 3500 incidentů. Ve spolupráci s poskytovateli internetu, mobilními operátory, policií a Interpolem se daří část takového obsahu z internetu odstranit. Přesto však nelze zaručit, že si někdo pořízený materiál neuloží do svého zařízení.

Intimní materiály mohou být také zneužity k vydírání, což podle výzkumů zažilo přibližně sedm procent dětí. Dalším závažným rizikem je grooming, kdy se dospělí vydávají za vrstevníky, získávají důvěru dětí a manipulují je k zaslání citlivých materiálů. Ačkoli se kybergroomingu v médiích věnuje velká pozornost, například v dokumentu V síti, z pohledu policie zůstává tato problematika relativně okrajová.

Je proto zásadní děti naučit, že pokud jim někdo začne nadměrně lichotit nebo používá techniky pokročilého sociálního inženýrství, jako je zrcadlení (mirroring), a žádá od nich intimní obsah, jedná se o vážné varovné znamení.”

Otázka č. 6 - Jaký vývoj v oblasti umělé inteligence očekáváte v souvislosti se zneužíváním intimního obsahu? Dá se tento problém do budoucna efektivně řešit?

„V současnosti zatím nepozorujeme výrazný nárůst případů zneužití umělé inteligence k vytváření dětské pornografie, ale je pravděpodobné, že se to v následujících měsících změní. Většina provozovatelů nástrojů umělé inteligence se snaží podobné pokusy blokovat, nicméně už dnes existují technologie, které umožňují generování falešných intimních fotografií s tak vysokou mírou realismu, že je obtížné je odlišit od skutečných.

To představuje závažný problém, protože oběť se může stát kdokoli. Stačí, aby někdo získal veřejně dostupnou fotografii a upravil ji tak, že vypadá jako kompromitující snímek. V současné době bohužel neexistuje stoprocentní ochrana proti tomuto zneužití, ale klíčové je, aby sociální sítě a technologické společnosti vyvíjely pokročilé nástroje na detekci těchto podvrhů.

Důležitou roli hraje také legislativa. Potřebujeme přísnější zákony, které by tento typ zneužití jednoznačně kriminalizovaly. V České republice byla přijata novela trestního zákoníku, která zavádí nový trestný čin „Zneužití identity k výrobě pornografie a její

šíření“. Tato novela postihuje výrobu nebo šíření pornografického materiálu zobrazujícího osobu bez jejího souhlasu, včetně obsahu vytvořeného pomocí umělé inteligence.

Na evropské úrovni byl přijat Akt o umělé inteligenci, jehož cílem je zajistit bezpečnost a dodržování základních práv při využívání AI technologií. Současně by bylo vhodné, aby provozovatelé platforem měli povinnost označovat obsah vytvořený umělou inteligencí, což by pomohlo omezit šíření falešných materiálů a zabránit jejich zneužití.”

Otázka č. 7 - Jak se liší přístup k prevenci kyberšikany v ČR oproti zahraničí?

„Z mého pohledu je Česká republika v oblasti prevence rizikového chování na internetu jedním z evropských lídrů. Vzniká zde mnoho vzdělávacích materiálů zaměřených nejen na děti, ale také na rodiče, učitele, a dokonce i seniory. Tyto edukační materiály vznikají nejen z neziskového sektoru, ale i od komerčních firem nebo jednotlivců. Velkou předností je široká škála preventivních programů, které umožňují zvolit vhodnou formu vzdělávání. Populární jsou například edukativní seriály, komiksy, omalovánky pro menší děti nebo prožitkové vzdělávání, například metoda divadla fórum.

Největší slabinou zůstává prevence u předškolních dětí a dětí na prvním stupni základní školy, kde je stále prostor pro zlepšení. V této oblasti by bylo přínosné rozšířit programy zaměřené na základní principy bezpečného chování na internetu.

Velkým přínosem je také Katalog kyberprevence, který vytvořil Národní pedagogický institut. Tento katalog mapuje dostupné preventivní programy stovek organizací, přičemž zahrnuje ověřené recenze a doporučení, což pomáhá školám a institucím vybrat ty nejefektivnější programy.”

Otázka č. 8 – V jaké míře by měly školy zahrnout výuku o bezpečnosti na sociálních sítích do svého vzdělávacího programu? Co by měla taková výuka zahrnovat, aby byla účinná?

„Aby byla prevence účinná, měla by začít už v raném věku a zapojit nejen školu, ale i rodiče. Mladší děti by se měly učit základní pravidla, jako je co nesdílet,

jak si nastavit soukromí, jak funguje internet, jak vytvářet silná hesla a jaké důsledky může mít jejich digitální stopa.

U starších žáků by se výuka měla zaměřit na reakci ve vypjatých situacích, například co dělat, když je někdo vydírá nebo obtěžuje. Klíčové je, aby výuka nebyla pouze teoretická, ale především praktická. Studenti by si měli osvojit konkrétní dovednosti, například jak rozpoznat manipulativní chování online, jak správně nahlásit škodlivý obsah nebo kde hledat pomoc.

Od učitelů se neočekává, že budou detailně znát rozdíly mezi jednotlivými platformami, například mezi Instagramem, TikTokem a Snapchatem. Důležitější je, aby dokázali dětem předat praktické zkušenosti, jak se bránit v krizových situacích.”

8.5 Vyhodnocení hypotéz

H1: předpokládá, že většina respondentů neví, jak by reagovali, kdyby někdo vytvořil jejich falešnou intimní fotografii.

Výsledky ukázaly, že pouze 15 % (44) respondentů by nevědělo, jak by v takové situaci reagovali. To naznačuje, že většina respondentů ví, jak v této situaci správně postupovat. Většina uvedla, že by informovali policii nebo rodiče. Respondenti jsou tedy obecně informováni o tom, jak se v této situaci zachovat. **Hypotéza byla vyvrácena.**

H2: předpokládá, že žádosti o intimní fotografie častěji přicházejí od chlapců než od dívek

Výsledky naznačují, že chlapci častěji žádají o zaslání intimních fotografií než dívky. Ačkoli toto zjištění není přímo viditelné v celkovém souhrnu odpovědí, podrobnější analýza individuálních dotazníků ukazuje, že mezi těmi, kteří uvedli, že byli požádáni o intimní fotografii, převažují dívky, zatímco mezi těmi, kteří žádost o takovou fotografii učinili, převažují chlapci. Tento trend odpovídá očekávání, že chlapci budou v této oblasti častěji iniciativnější než dívky. **Hypotéza byla potvrzena.**

H3: předpokládá, že respondenti byli častěji osloveni cizí osobou než vrstevníky, aby zaslali svou intimní fotografii.

Většina respondentů (98) uvedlo, že byli osloveni cizí osobou, by zaslali intimní fotografii, zatímco pouze 15 lidí bylo požádáno o intimní fotografii kamarádem

nebo spolužákem a 45 přítel/partner. Tento výsledek naznačuje, že cizí osoby, díky anonymitě na internetu, mají větší pravděpodobnost oslovit mladistvé bez obav z následků. **Tato hypotéza byla potvrzena.**

H4: předpokládá, že více než 40 % respondentů poslalo svou intimní fotografii někomu.

Výsledky výzkumu ukazují, že pouze 39 respondentů z 300 poslalo svou intimní fotografii. To naznačuje, že většina respondentů si je vědoma rizik spojených s posíláním intimních fotografií. I přesto, že není možné vyloučit, že se někteří respondenti k zaslání intimních fotografií nepřiznali, výsledek stále ukazuje velmi pozitivní čísla. **Hypotéza byla vyvrácena.**

8.6 Diskuse

Byly stanoveny dva cíle, zaměřující se na problematiku zneužívání umělé inteligence pro vytváření falešných intimních fotografií a navrhnutí efektivních opatření proti kyberšikaně, zejména té, která je spojena s intimním a sexuálním chováním na sociálních sítích. Tyto cíle byly prověřeny na základě dat získaných z dotazníkového šetření a rozhovoru s odborníkem Martinem Kožíškem.

Jedním z hlavních zjištění této práce je stále rostoucí vývoj technologií a riziko zneužívání umělé inteligence. Jak ukazuje rozhovor s odborníkem Martinem Kožíškem, existují nástroje, které umožňují generování vysoce realistických, ale falešných intimních fotografií. Také zdůraznil, že legislativní rámec se stále vyvíjí a novela trestního zákoníku v ČR, která kriminalizuje „zneužití identity k výrobě pornografie“, je krokem k ochraně obětí. Přesto však není možné zajistit stoprocentní ochranu, zejména pokud je obsah rychle sdílen a uchováván v různých formách.

Tento trend potvrzují i data z dotazníkového šetření, které ukazují, že většina respondentů by v případě zneužití jejich intimních fotografií na sociálních sítích kontaktovala policii, rodiče nebo provozovatele platformy. Tento výsledek ukazuje na určité povědomí o problematice, ale i na fakt, že stále existuje velký prostor pro zlepšení ve vzdělávání o tom, jak těmto incidentům předcházet a jak se proti nim bránit.

Druhým vedlejším cílem této práce bylo zaměřit se na ochranu mladistvých na sociálních sítích, přičemž klíčovou oblastí je prevence. Na otázku, zda byli respondenti požádáni o zaslání intimní fotografie, odpověděla téměř polovina kladně, což ukazuje na pokračující riziko a zdůrazňuje potřebu efektivní prevence. Podle odpovědí odborníka na kyberšikanu a prevenci je pro snížení těchto rizik klíčové důkladné vzdělávání a osvěta o bezpečném chování na internetu. V dotazníkovém šetření respondenti navrhli několik opatření, která by mohla přispět k prevenci kyberšikan. Mladiství by uvítali pravidelné přednášky a workshopy o kyberšikaně, zavedení anonymních kanálů pro její hlášení a intenzivnější vzdělávání o bezpečnosti na internetu. Dále navrhuji pravidelnou informovanost o nebezpečích kyberšikan a větší spolupráci mezi školami, rodiči a odborníky. Někteří respondenti také vyjádřili názor, že by se o kyberšikaně mělo více mluvit a měla by se stát součástí školní výuky.

Ze získaných informací vyplývá, že v oblasti prevence není nutné zavádět nová opatření. Stávající přístupy by se měly spíše rozšířit a stát se součástí běžné výuky již od školky, kde si děti začínají zvykat na používání telefonů. Jak zmínil Kožíšek, Česká republika je lídrem v prevenci rizikového chování na internetu, nicméně podotkl, že stále je prostor pro zlepšení.

Zajímavým fenoménem je vliv algoritmů sociálních sítí, které mohou mladistvé vtáhnout do „králičích nor“ a do nebezpečných názorových bublin. Tento jev ukazuje, že ochrana mladistvých musí jít ruku v ruce nejen s prevencí kyberšikan, ale i s prevencí nebezpečných návyků a ideologií na sociálních sítích.

Závěr

Hlavním cílem této práce bylo analyzovat intimní a sexuální chování na sociálních sítích jako prostředek kyberšikany, objasnit jeho příčiny a dopady na mladistvé, se zvláštním zaměřením na zneužívání umělé inteligence, k vytváření falešných intimních materiálů. Výzkum byl zaměřen na mladistvé ve věku 15–20 let, kde se zkoumali jejich zkušenosti se sdílením intimních a sexuálních fotografií. Cílem bylo zjistit, jak často se s tímto fenoménem setkávají, zda jsou si vědomi možných rizik spojených s šířením citlivého obsahu a jak by reagovali v případě jeho zneužití. Dále výzkum sledoval, jestli se mladiství chovají bezpečně v online prostředí, zda znají preventivní opatření a jak by se zachovali různých případech v rámci této problematiky.

Výsledky dotazníkového šetření potvrdily, že intimní a sexuální chování na internetu jsou mezi mladistvými běžnější, než by se mohlo zdát. Mnozí respondenti přiznali, že se setkali s nevyžádanými žádostmi o intimní materiály, přičemž často nevěděli, jak na takové situace reagovat.

Významným zjištěním této práce je také rostoucí hrozba spojená se zneužitím umělé inteligence k vytváření falešných intimních materiálů. Jak upozornil odborník Martin Kožíšek, dostupnost těchto technologií umožňuje snadné generování intimních snímků. Česká republika se snaží zavést legislativní změny, které by umožnily postihovat zneužívání umělé inteligence, přičemž provozovatelé AI nástrojů také usilují o blokování těchto nelegálních pokusů, avšak žádná metoda zatím nenabízí stoprocentní ochranu.

Z hlediska prevence se ukázalo, že klíčovou roli hraje stále vzdělávání mladistvých, rodičů i pedagogů. Důležité je, aby se děti vzdělávali už v nízkém věku. Jak vyplynulo z rozhovoru s odborníkem, důležité je nejen varovat před riziky, ale také poskytovat praktické návody, jak reagovat a předcházet sdílení citlivých materiálů. K tomu mohou přispět školní preventivní programy, informovanost rodičů i technologická opatření zaměřená na ochranu soukromí uživatelů.

Závěrem lze říci, že kyberšikana spojená s intimním chováním na sociálních sítích představuje stále aktuálnější problém, který vyžaduje komplexní přístup. Vedle právních a technologických opatření je zásadní zaměřit se na prevenci a zvyšování digitální gramotnosti mladistvých. Jen tak lze snížit rizika, kterým jsou vystaveni v online prostředí, a zajistit bezpečnější užívání digitálních technologií.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BOUKALOVÁ, H. GILLERNOVÁ, I. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2020. 436 s. ISBN 978-80-246-4461-5.
2. ČERNÁ, A., DĚDKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, H., ŠEVČÍKOVÁ, A., ŠMAHEL, D. *Kyberšikana: Průvodce novým fenoménem*. Grada, 2013. 152 s. ISBN 978-80-247-8846-3.
3. ECKERTOVÁ, L., DOČEKAL, D. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. Brno: Computer Press, 2013. 224 s. ISBN 978-80-251-3804-5.
4. HULANOVÁ, L. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. Praha: Triton, 2012. 224 s. ISBN 978-80-7387-545-9.
5. KOPECKÝ, K. Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. 169 s. Monografie. ISBN 978-80-244-4861-9.
6. KOPECKÝ, K., KREJČÍ, V. *Sociální síť: úvod do problematiky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2023. 93 s. ISBN 978-80-244-6369-8.
7. KOPECKÝ, K., Mgr., Ph.D., KREJČÍ, V., Mgr. *Rizika virtuální komunikace*. [online]. Olomouc: Net University, 2010. 38 s. [cit. 2025-01-21]. Dostupné z: http://archiv.zsstipa.cz/informace/ke_stazeni/enebezpeci_a5_3.pdf. ISBN 978-80-254-7866-0.
8. KOŽÍŠEK, M., PÍSECKÝ, V., *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing, 2016. 178 s. ISBN 9788024755953.
9. KRČMÁŘOVÁ, B. *Děti a online rizika: sborník studií*. Praha: Sdružení Linka bezpečí, 2012. 178 s. ISBN 978-80-904920-2-8.
10. PECHÁČKOVÁ, M. *Kdo chytá v síti*. Brno: BizBooks, 2020. 280 s. ISBN 978-80-265-0919-6.
11. POSPÍŠIL, Z. *Člověk a umělá inteligence*. Praha: Epocha, 2024. 94 s. ISBN 978-80-278-0214-2.
12. ŘÍČAN, P. *Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí*. Praha: Portál, 1995. 95 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-049-9.

13. SUCHÁ, J., AIGELOVÁ, E., PIPOVÁ, H., CHARVÁT, M., DOLEJŠ, M. et al. *Užívání internetu, sociálních sítí a digitálních her u adolescentů: teoretická východiska, diagnostika a strategie intervence*. Praha: Togga, 2024. 210 s. ISBN 978-80-7476-338-0.
14. SZOTKOWSKI, R. *Sexting u českých dětí*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2020. 264 s. ISBN 978-80-244-5794-9.
15. VAŠUTOVÁ, M. a kol. *Proměny šikany ve světě nových médií*. vyd. 1. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2010. 225 s. ISBN 978-80-7368-858-5.

Elektronické zdroje

1. ASOCIACE. AI. Varování: svlékací aplikace a AI DeepNude. Jak reagovat v případě zneužití fotografie? Asociace.ai [online]. [cit. 2. března 2025]. Dostupné z WWW: <<https://asociace.ai/varovani-svlekaci-aplikace-a-ai-deepnude-jak-reagovat-v-pripade-zneuziti-fotografie/>>.
2. BELJO, A. Deepfake porno v Jižní Koreji ohrožuje ženy. Vyvolalo protesty, sebevraždy i politické spory. iROZHLAS [online]. 3. října 2024 [cit. 2. března 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/deepfake-porno-v-jizni-koreji-ohrozuje-zeny-vyvolalo-protesty-sebevrazdy-i_2410032322_pj>.
3. BRIGGS, P., SIMON, W. T., SIMONSEN, S. An exploratory study of Internet-initiated sexual offenses and the chat room sex offender: has the Internet enabled a new typology of sex offender? [online]. Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, 2011, roč. 23, č. 1, s. 72–91 [cit. 2025-03-02]. Dostupné z WWW: <https://www.researchgate.net/publication/47429278_An_Exploratory_Study_of_Internet-Initiated_Sexual_Offenses_and_the_Chat_Room_Sex_Offender_Has_the_Internet_Enabled_a_New_Typology_of_Sex_Offender>.
4. ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Závazné vzory tiskopisů školních dokumentů [online]. MŠMT, © 2023 [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: <https://msmt.gov.cz/file/20281_1_1/download/>.

5. E-BEZPEČÍ. Bud' v bezpečí: Sexting [online]. [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/tiskoviny/bud-v-bezpeci/81-bud-v-bezpeci-sexting/file>.
6. E-BEZPEČÍ. O projektu [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, © 2024 [cit. 5. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/o-projektu/oprojektu>
7. E-BEZPEČÍ. Prevence kyberšikany [online]. 6. 12. 2011 [cit. 2025-03-02]. Dostupné z WWW: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rodice-ucitele-zaci/361-prevence-kybersikany>.
8. E-BEZPEČÍ. Sexting [online]. 2023 [cit. 2025-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/sexting>.
9. KOŽÍŠEK, Martin. Akademie CZ.NIC – Martin Kožíšek. Akademie CZ.NIC [online]. [cit. 26. března 2025]. Dostupné z WWW: <https://akademie.nic.cz/akademie/lector/89/detail>
10. Lidské sexuální chování [online]. Wikipedia, otevřená encyklopedie, 2024 [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lidské_sexuální_chování.
11. NUDZ. První výsledky průzkumu CzechSex: Frekvence sexuálních aktivit Čechů klesá, seznamování se více přesouvá na internet, většina je se svým sexuálním životem spokojena [online]. Národní ústav duševního zdraví, 2024 [cit. 2025-02-23]. Dostupné z WWW: <https://www.nudz.cz/media-pr/tiskove-zpravy/prvni-vysledky-pruzkumu-czechsex-frekvence-sexualnich-aktivit-cechu-klesa-seznamovani-se-vice-presouva-na-internet-vetsina-je-se-svym-sexualnim-zivotem-spokojena>.
12. PREVENCE KRIMINALITY. Kybergrooming [online]. 2024 [cit. 2025-01-20]. Dostupné z WWW: <https://prevencekriminality.cz/kybergrooming>.
13. PRO ŽENY. Jaké jsou druhy partnerské intimity? Pro ženy [online]. 6. července 2024 [cit. 26. března 2025]. Dostupné z WWW: https://www.prozeny.cz/clanek/sex-a-vztahy-laska-a-vztahy-jake-jsou-druhy-partnerske-intimity-95964?utm_source=chatgpt.com

Legislativní dokumenty

1. ČESKO, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2009. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
2. ČESKO, Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2003. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- databáze Automatizovaného rozpočtového informačního systému MF ČR,
- V síti [film]. Režie Vít KLUSÁK, Barbora CHALUPOVÁ. Česká republika: Česká televize, 2020.

Seznam zkratek

ZŠ – Základní škola

SŠ – Střední škola

TZ – trestní zákoník

Seznam grafů

Graf č. 1 Jaký je váš věk	39
Graf č. 2 Jaké je vaše pohlaví.....	40
Graf č. 3. Jakou školu navštěvujete.....	40
Graf č. 4. Setkal/a jste se někdy s kyberšikanou na sociálních sítích	41
Graf č. 5 Které sociální sítě považujete za nejvíce rizikové z hlediska kyberšikany	42
Graf č. 6 Pokud ste zažil/a kyberšikanu, o jaký typ šlo	42
Graf č. 7 Požádal Vás někdy někdo o zaslání vaší intimní fotografie	43
Graf č. 8 Poslal/a jste někdy svou intimní fotografii někomu na sociálních sítích	44
Graf č. 9 Jaký byl následek té poslané intimní fotografie.....	44
Graf č. 10 Znáte někoho, kdo byl obětí kyberšikany související s intimními fotografiemi	45
Graf č. 11 Chtěl/a jste někdy po někom, aby vám poslal svou intimní fotografii?.....	46
Graf č. 12 Víte o tom, že umělá inteligence může být zneužita k tvorbě falešných intimních fotografií	46
Graf č. 13 Jak byste reagoval/a na to, kdyby někdo vytvořil vaší falešnou intimní fotografii.....	47
Graf č. 14 Chráníte si své soukromí na sociálních sítích	48
Graf č. 15 Jak byste reagoval/a, kdyby vám napsala cizí osoba	48
Graf č. 16 Myslíte si, že by školy měly učit žáky o bezpečnosti na sociálních sítích a prevenci kyberšikany	49
Otázka č. 17 Co si myslíte, že by škola měla učinit v oblasti prevence kyberšikany? ...	50

Seznam příloh

Příloha č. 1. Dotazník – otázky

Příloha č. 2 otázky do rozhovoru

Příloha č. 3 zmíněné preventivní video od YouTubera

Přílohy

Příloha č. 1. Dotazník – otázky

Dobrý den,

jmenuji se Nikola Vernerová a jsem studentka Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích. Tento dotazník je součástí mé bakalářské práce na téma Intimní a sexuální chování jako prostředek kyberšikany na sociálních sítích.

Cílem dotazníku je získat informace o zkušenostech mladých lidí s kyberšikanou na sociálních sítích, zejména ve spojení s intimním a sexuálním chováním. Zajímá mě, jaké formy tohoto jevu se vyskytují, jaké jsou jeho důsledky a jakým způsobem se oběti i svědci s tímto problémem vyrovnávají. Výsledky dotazníku pomohou lépe pochopit tento fenomén a přispět k prevenci.

Vaše odpovědi jsou zcela anonymní a budou využity výhradně pro účely této práce.

Předem děkuji za Váš čas a ochotu podílet se na mém výzkumu.

Nikola Vernerová

1. Jaký je Váš věk?

- a) 11–14
- b) 15–17
- c) 18–20

2. Jaké je vaše pohlaví?

- a) Muž
- b) Žena

3. Jakou školu navštěvujete?

- a) Základní školu
- b) Střední školu

4. Setkal/a jste se někdy s kyberšikanou na sociálních sítích?

- a) Ano, sám/sama jsem byl/a obětí
- b) Ano, byl/a jsem útočník
- c) Ano, viděl/a jsem, že se to stalo někomu jinému
- d) Ne

5. Které sociální sítě považujete za nejvíce rizikové z hlediska kyberšikany?“

- a) Instagram
- b) Facebook
- c) TikTok
- d) Snapchat
- e) Jiná

6. Pokud jste zažil/a kyberšikanu, o jaký typ šlo?

- a) Zasílání výhrůžných zpráv
- b) Sdílení intimních fotografií
- c) Vytváření falešných profilů
- d) Šíření pomluv
- e) Nezažil/a
- f) Jiný :

7. Požádal vás někdy někdo o zaslání tvé intimní fotografie?

- a) Ano, přítel/přítelkyně
- b) Ano, kamarád/ka či spolužák/spolužačka
- c) Ano, cizí osoba na internetu
- d) Ne

8. Poslal/a jste někdy svou intimní fotografii komukoliv na sociálních sítích?

- a) Ano
- b) Ne

9. Jaký byl následek té poslané intimní fotografie?

- a) Fotografie byla zveřejněna či rozeslána jiným osobám
- b) Příjemce si ji nechal pro sebe
- c) Příjemce chtěl další intimní fotografii

d) Jiná:

10. Znáte někoho, kdo byl obětí kyberšikany související s intimními fotografiemi?

- a) Ano
- b) Ne

11. Chtěl /a jste někdy po někom, aby vám poslal svou intimní fotografii?

- a) Ano
- b) Ne

12. Víte o tom, že umělá inteligence může být zneužita k tvorbě falešných intimních fotografií?

- a) Ano, vím o tom
- b) Ne, nevím o tom

13. Jak byste reagoval/a na to, kdyby někdo vytvořil tvoji falešnou intimní fotografii?

- a) Obrátil bych se na policii
- b) Řekl bych o tom rodičům
- c) Nevím, jak bych to řešil/a
- d) Oznámil/a bych to provozovateli platformy
- e) Jiná:

14. Chráníte si své soukromí na sociálních sítích?

- a) Ano, mám soukromý účet
- b) Ano, než něco zveřejním tak si to promyslím
- c) Ne, zveřejňuji, co mi napadne

15. Jak byste reagoval/a, kdyby vám napsala cizí osoba?

- a) Pokračovala/a bych v konverzaci
- b) Ignoroval/a bych to
- c) Zablokoval/a bych si tu osobu
- d) Jiná:

16. Myslíte si, že by školy měly učit žáky o bezpečnosti na sociálních sítích a prevenci problémů, jako je kyberšikana?

- a) Ano, je to velmi důležité
- b) Ne, to je soukromá záležitost každého
- c) Nevím

17. Co si myslíte, že by škola měla učinit v oblasti prevence kyberšikany?

- Tvá odpověď:

18. Mate nějaké osobní zkušenosti s kyberšikanou, o které byste se chtěla podělit? (tato otázka je dobrovolná, nemusíš odpovídat, pokud nechceš)

- Tvá odpověď:

Příloha č. 2 otázky do rozhovoru

1. Jaké jsou nejčastější důvody, proč mladiství sdílejí své intimní fotografie?
2. Jak mohou rodiče, učitelé a vrstevníci nejlépe pomoci obětem kyberšikany?
A co naopak rozhodně nedělat?
3. Jaké procento mladistvých podle vašich zkušeností skutečně přizná, že zažilo kyberšikanu? Může být toto číslo ve skutečnosti vyšší?
4. Myslíte si, že mladiství jsou dostatečně chráněni na sociálních sítích? Jak by se měla zlepšit jejich ochrana?
5. Jaké jsou největší rizika spojená s intimním a sexuálním chováním mladistvých na sociálních sítích? Jak by se dala zlepšit jejich ochrana?
6. Jaký vývoj v oblasti umělé inteligence očekáváte v souvislosti se zneužíváním intimního obsahu? Dá se tento problém do budoucna efektivně řešit?
7. Jak se liší přístup k prevenci kyberšikany v ČR oproti zahraničí?
8. V jaké míře by měly školy zahrnout výuku o bezpečnosti na sociálních sítích do svého vzdělávacího programu? Co by měla taková výuka zahrnovat, aby byla účinná?

Příloha č. 3 zmíněné preventivní video od YouTubera

Sexting. In: Youtube [online]. 29.9. 2024. Dostupné z WWW: <https://youtu.be/KtyfRUgAxO8?si=xIT_n4WBUHWoeCJd>. Kanál uživatele PedrosGame